UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY

AUG 27 1920

Published and distributed under Permit (No. 739) autorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President, A. S. Burleson, POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Organas

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America.
M. J. DAMIJONAITIS, Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.50
To Foreign Countries $3.00
"SANDARA"
327 E Street, Boston 27, Mass.

KAINA 5 CENTAI.

No. 29 So. Boston, Mass., (August) Rugpiučio 19 d. 1920 m. Metai VII.

Varšava apsupta iš trijų šonų.

Lenkų padėjimas yra kritiškas, nes Varšava, jų sostapilė, yra apsupta iš trijų pusių. Rusai vietomis yra tik keliolika mylių atstu nuo Varšavos. Lenkų padėjimas yra tuo blogesnis, kad rusai yra paėmę ir "koridorių", vedanti iš Lenkijos prie Danzingo, taip kad alijantams yra užkirstas kelias davežti lenkams kokią nors pagelbą lenkams — ar tai amunicijos, ar tai kareivių.

Vienok paskiausios žinios rodo, kad lenkai netik atsilaiko bolševikams ties Varšava, bet da juos stumia net atgal. Yra net gandas, kad rusai apleidžia drutvietę Brest - Litovsk, kuri yra 120 mylių į rytus nuo Varšavos.

Komandą ant lenkų kariuomenės paėmė prancuzų aficieriai.

PRANCUZAI PRIPAŽINO WRANGELIO VALDŽIĄ.

11 rugpiučio Prancuzija oficialiai pripažino Wrangelį, kaipo galvą legalės Maskolijos valdžios. Jo pripažinimą motyvuoja tuomi, kad jis apsiima išmokėti senas, da caro užtrauktas Maskolijos skolas ir ketina įvesti demokratinį Maskolijos valdymą.

Anglija laikosi priešingos politikos ir Wrangelio nepripažįsta. Gali buti, kad Anglija ir negali daug kiek gelbėti bolševikų priešus, nes Anglijos darbininkai labai solidariškai laikosi ir pareiškė, kad jie vienbalsiai streikuos, jei Anglija stos į kokią nors naują karę.

LIETUVOS MISIJOS INFORMACIJOS.

Įvykiai Lietuvoje.

Šiomis dienomis svarbųs įvykiai Lietuvoje seka vienas po kito žaibo greitumu. Liepos mėnesyje Rusų Sovietų ofensyvai šiauriniame lenkų - bolševikų frone, Lenkai atsiunčia Lietuvon (Kaunan) delegaciją kviesdami lietuvius talkon prieš bolševikus, siulydami už tai plebiscitą Vilniaus klausime, o pagaliaus diplomatiniai nusileidimai liki pilno atidavimo Vilniaus ir Gardino Lietuvai, neišsižadėdami bet-gi nudėvėtos unijos idėjos. Lietuvos valdžia, stovėdama krašto reikalų sargyboje, atmetė lenkų viliugingus pasiulymus, ir vietoje sutarčių su lenkais pasirašė Maskvoje taiką su Rusų sovietais. To reikalavo realųs Lietuvos krašto reikalai. Sutraukoje šių dienų įvykiai laikui bėgant vystėsi sekančiai: 10 Liepos, Lenkų kariuomenė pradėjo trauktis iš Lietuvos okupuotų vietų. Lietuvos kariuomenė sekdama lenkų pėdomis užima Dukšus, Tauragius, Enkutiški, Skudukiškį, aPkalnius, Aluntą, Širvintus, Šešuolius. Grąsinami iš dviejų pusių, lenkai pradėjo evakuoti Vilnių. Aliantų konferencijoje mieste Spa (Belgijoje) lenkų premieras prašo pagelbos. Lietuvos reikalus konferencijoje atstovauja Milašius.

11 Liepos. Bolševikai iš vienos pusės užima Dvinską, iš kitos — Minską. Lietuviai gi užima Kalkunus ir geležinkelį iki Drisvetų ežero. Persikraustę į šią pusę Dauguvos latviai laikosi Burugdeno - Skrusdelynės - Kapliavos linijoje.

12 Liepos. Lietuva pasirašė taikos sutartį Maskvoje su Rusijos sovietų valdžią. Lietuvai pripažinta: Vilnius, Gardinas, Lida, Asmeną, Braslavas. Lietuvos kariuomenė veja lenkus į šiaurę nuo geležinkelio Kaunas-Vievis - Vilnius ir matomai laikosi pleno užimti visą geležinkėlį Dvinsko - Vilniaus. Pietiniame, bare, Varėnos link dar jokios akcijos nesimato. Visoje Lenkijoje paskelbtas karo stovis ir sutverta nacionalė krašto apsaugos taryba su diktatoriškomis teisėmis.

Aliantai iš Spa pasiųlė bolševikams padaryti ginklų paliubas ir suvažiuoti į konferenciją Londone drauge su atstovais Lenkijos, Lietuvos, Latvijos, Estonijos ir Finlandijos.

13 Liepos. Lenkija pripažino Lietuvos nepriklausomybę, nieko neminėdama apie rybas. Pranešama, kad Kaune lietuviai susekė naują, platų lenkų suokalbį prieš Lietuvos Valstybę, kompromituojantį Lenkijos Valdžią. Lietuvos kariuomenė užima Malėtus, Inturkę, Dabingius, Paberžę, Maišogalą (apie 25 verstų lig Vilniaus). Bolševikai užima Molodečną (už Lietuvos rubežių) ir Švaičionos (Lietuvos rybose, — apie 70 verstų nuo Vilniaus).

Aliantų Konefrencijon atvyko Paderevskis, maldauti pagelbos. Kalbinama Rumunija.

14 Liepos. Lietuviai plačiu frontu susiduria su bolševikais į šiaure nuo Vilniaus. Lietuviai pastumė lenkus iš Vievio (45 verstai nuo Vilniaus). (Kalbama apie balševikų įėjimą Vilniun, betgi žinia dar nepatvirtinta).

15. Liepos. Lietuvos kariuomenė nusivarė lenkus iki Letvaravos (17 verstų lig Vilniaus) ir užėmė Nemenčiną (15 verstų lig Vilniaus). Ant vieškelio Maišogala - Vilnius nuginkluota visa lenkų brigada. Lenkų ginkl. jėgos apleidžia Vilnių ir susimeta Lentvaravos apielinkėje, spirdamos prieš lietuvius. Tuo tarpu bolševikai matomai iš švenčionių pusės įeina pietų laike Vilniun, nesutikdami pasipriešinimo.

Varšavos lenkai pareiškia, kad jie girdi Vilnių lietuviams "užleidžia".

16 Liepos. Lietuvos kariuomenė įveikė lenkų arirgardą Lentvarave. Užstojusi kalią į Vilnių, nuginklavo ir internavo apie 2,-500 legioninkų. Vakarop, lietuviai įžengė Vilniun. Lietuvos kareiviams įeinant Vilniun, bolševikų komisaras sakė prakalbą, pareikšdamas, kad rusų kariuomenė veikiai apleisianti Vilnių ir kitus apskričius sulig padarytos taikos sutarties.

Į rytus nuo Vilniaus, pusiaukelyje ligi Smargainių ėjo dar kovos bolševikų su lenkais, iš kur lenkai matomai turėjo trauktis Lidos link.

17 Liepos. Lenkai pripažino netekę Vilniaus, ir tvirtina, buk mušėsi su bolševikais Vilniaus gatvėse. Del atgavimo Vilniaus, — Kaune įvyko milžiniška manifestacija. Lietuvos kariuomenė apsupo visas Vilniaus apielinkes, užima N. Trakus ir miestelį Sarok Tatarų į pietus nuo Vilniaus. Toliaus į pietus užima dalį geležinkelio Vilniaus - Gardino ir miestus: Druskininkus, Merkinę, Varėną, Marcinkonis ir Valkininkus. Šiauriniame gi bare, — artinasi prie Vidžių. Lietuvos valdžios delegacija tariasi Vilniuje su bolševikų kariuomenės vadais del paėmimo valdymo funkcijų paliuosuotame per bolševikus Lietuvos plote.

Iš Maskvos grįžo lietuvių taikos delegaciją.

18 Liepos. Sulig neoficialių žinių, Lietuvos prezidentu išrinktas T. Norus (Naruševičius). Lietuviai atvadavo 2,500 kvad. kilometrų savo žemės. Vilniuje musų ir bolševikų kariuomenės. Bolševikų kamisaras, užrubežio reikalams Čičerinas savo teelgramoje tvirtina, kad rusų raudonoji armija veikiai apleisianti Vilnių.

Rusų kariuomenė užėmė Lidą. Vokietijos valdžia pareiškusi, kad lenkų - bolševikų imtynėse laikysianti neutraliteto.

19 Liepos. Rusijos sovietų valdžia davė atsakymą į Alijantų pasiulymą. Bolševikų atsakyme pasakyta tarp kitko, kad aliantai "persiaurus" rubežius lenkams paskyrę. Bolševikai pasižada tinkamesnius jiems rubežius nustatyti. Prie aliantų pasiulymo bolševikai, matomai šiuo tarpu nėra linkę.

Paskutinioji "Eltos" telegrama iš Kauno, 19 Liepos praneša, kad musų derybos su bolševikų kariuomenės vadais Vilniuje del perėmimo Vilniaus ir apielinkių administravimo dar tebesitęsia. Tos musų delegacijos nariai: Seimo atstovų Kairys, Požėla ir gen. Katche sugrįžę iš Vilniaus tariasi su Ministerių Kabinetu Kaune.

Bolševikai užima Baranovičius.

20 Liepos. Lenkai laikosi dar Gardino ir Suvalkų apielinkėse Jiems gręsia apsupimo pavojus iš šiaurės ir pyt-pietinės pusės.

21 Liepos. Eina jau gandai apie evakuaciją Varšavos.

22 Liepos. Komunikatas iš Maskvos skelbia po smarkių mušių bolševikai (veikiau gal lietuviai) Gardiną užėmė. Dabar laukiama pilnesnių žinių del Vilniaus ir Gardino padėties ir apie paliuosavimą Seinų, kurie jau randasi musų rankose.

Lietuvos Misijos Informacijos Skyrius.

KOMP. MIKAS PETRAUSKAS.
Išvažiavęs Lietuvon 31 Liepos.

KARO PADĖTIS LIETUVOJE.

Lietuvos Atstovybė Amerikoj šiądien gavo iš Kauno nuo "Elta" sekantį kablegramą:

"Konstituanta priėmė įstatymą invedimo karo padėties visoj Lietuvoje kuriuo suvaržoma Laikinosios Konstitucijos garantijos, įvedama mirties bausmė Priimtas papildymas įstatymo kariškius žemę aprupinti, sulig kurio negauna žemės kariškiai, kurie buvo teisiami kriminaliai arba tėvynės išdavimo nusikaltimuose."

Liet. Aatstovybė Amerikoje.
Per **M. J. Vinikas.**

RUSAI TAIKOSI SU LIETUVIAIS.

Lietuvos Atstovybė Amerikoj aplaikė nuo "Eltos" sekantį kablegramą:

KAUNAS. — "Rusų Vyriausybė prisiuntė Purickio telegramon atsakymą, kuriame Rusai reiškia pageidavimą išvengti viską, kas suardytų gerus santikius tarp Rusų ir Lietuvių. Rusai pasiųlė sudaryti Komisiją, kurion įeitų abiejų Valstyvių atstovai. Komisijos pirmiausis uždavinys spręsti Vilniaus ir kitų Rusų okupuotų kraštų klausimą. Lietuvos Vyriausybė tariasi tuo pasiulymu.

Lietuvos Atstovybė Amerikoj
Per **M. J. Vinikas.**

KONEFRENCIJA RYGOJE.

Lietuvos Atstovybė Amerikoj gavo sekantį oficialį kablegramą nuo "Eltos":

"KAUNAS, August 2, (11:43 val. vakare).

Išvažiavo į Rygą, Babaltijos Konferencijon Lietuvių delegacija, kurion įeina daktaras Šaulys, pirmininkas; Konstituantos Sekretorius Natkevičius; taip-pat narys atstovas Rygoje daktaras Zaunius; drauge išvažiavo reikalingi įvairių ministerijų ekspertai.

Kaunan atvyko Italijos atstovas, Kapitonas Sala Umberto, pradėjo eiti savo pareigas.

Liet. Atstovybė Amerikoje.
Per **M. J. Vinikas.**

RUSAI GRAŽUMU ATSITRAUKIA IŠ LIETUVOS.

Lietuvos Atstovybė Amerikoj yra gavusi Rugpiučio 9 dieną "Eltos" kablegramą, išsiųstą Rugpiučio 8 dieną iš Kauno:

"Quote. Pabaigtos derybos su rusais del Vilniaus ir kitų okupuotų Lietuvos dalių. stop. Evakuacija bus trimis etapais. stop. Tuojaus Lietuvos civilinė Valdžia Vilniuje, stop. iki Rugsėjo 1-os dienos bolševikai pisitrauks naujon demarkacijos linijon nuo Narocz ežero pietuosna eis toliau apie 70 kilometrą rytuosna nuo Vilniaus paskui pietuosna (nuo) Vilniaus - Gardino geležinkelio. stop. Lyda exclusiv.. "Elta". (Kablegramo užbaiga sudarkyta ir originalė šiaip skamba: nuo Narocz ez pietuosna eibe toliau ca 70 ka rytuosna nuo Vilniaus, paskui pietuosna Vilniaus - Gardino gelžkely stop Lyda exclusiv. Elta).

Rugpiučio 9 dieną p. Balučio gautas yra toksai kablegramas, išsiųstas Rugpiučio 9 dieną iš Kauno.

Quote. Vakarykštis susitarimas: Bolševikų okupuotoji Lietuva evakuajama sekančiai: plotas šiaurėn linijos Neris iki Narocz trimis dienomis. Plotas Vilnius iki linijos Narocz - Gudogaje - Soleczniki - Porieczne nevėliaus Rugsėjo pirmos dienos. Likusis plotas praėjus strateginiam reikalui. Vilniaus įstaigas pradeda perdavinėti mums poryt. **Balutis.** August 9, 1920.

Jonas Vileišis,
Lietuvos Atstovas Amerikoj.

LENKAI PRIPAŽĮSTA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ DE FACTO.

Susekta Platus Lenkų Suokalbis Prieš Lietuvos Valstybę.

Lietuvos Atstovybė gavo iš Kauno nuo p. Balučio sekantį kablegramą:

"Vakar gauta oficialis Lenkų pripažinimas Lietuvos Valdžios de facto.

Kaipo pasekmė surastų dokumentų kompromituojančių Lenkijos vyriausybę ir rodančių platų suokalbį prieš Lietuvos Valstybę, Kaune, šiądien yra padaryta eile areštų. Yra suimta svarbių vadų plačios organizacijos Lietuvoje. Apie tolimesnį vystimąsi pranešim."

Liet. Atstovybė Amerikoje,
Per **M. J. Vinikas.**

LENKŲ PRANEŠIMAS APIE LIETUVIŲ SANTIKIUS SU VOKIEČIAIS YRA NETEISINGAS.

Lietuvos Atstovybė Amerikoje gavo iš Kauno nuo "Eltos" oficialį kablegramą sekančio turinio:

"Aplinktelegrafinis radio pranešimas iš Varšavos Liepos 5 platina žinias, buk Lietuviai drauge su Vokiečiais užpuls liepos pabaigoje lenkus. Buk Lietuviai perka iš Vokiečių karininkų daug karo medžiagos, ir kitos panašios žinios. Tose žiniose nėra nei žodžio tiesos.

Liet. Atstovybė Amerikoj,
Per **M. J. Vinikas.**

LENKAI TRAUKIASI IŠ LIETUVOS.

Oficialis kablegramas iš Kauno nuo "Eltos", iš Liepos 11, 19-20:

"Bolševikų spaudžiami Lenkai pasitraukė iš Daugpilio ir traukiasi atgal pietlink. Musų kariuomenė paėmė geležinkelį nuo Kalkunų Vilniaus link ir pasistumė ligi Drisvetos ežero, susisiekdami gana plačių frontu su bolševikais. Latviai perėjo Dauguvą ir laiko liniją Brugen-Skruzdėlinas - Kaplava, pietų-link. Stengiamasi nustatyti demarkacijinę liniją su Latviais. Vakar Lenkai pradėjo trauktis iš Lietuvos okupuotų vietų. Musų kariuomenė žygiuoja pirmyn, ir paėmė Dukštus, Tauroginą, Kukuciškius, Skudučiškius, Pakalnę, Aluntą, Širvintus, Šešuolius. Lenkai pasitraukė iš Vievio ling Vilniaus. Girdėti, kad Lenkai skubotai evakuoja Vilnių.

Liet. Atstovybė Amerikoje.
Per **M. J. Vinikas.**

TAIKOS SĄLYGOS SU RUSIJA.

Liepos 17 dieną gautas iš Kauno Balučio "Eltos" kabelis:

Taikos su Rusais nustatyta siena eina nuo Dauguvos į vakarus nuo Drujos upės per Braslavą tiesiai per Kazėnus, Narocz, Molodecznu upėmis Voložinka Islocz, Berezina toliaus Nemunu, Svisloczu pro Indurę, Sidrą ligi Bobro ties Stabniu. Grąžinami išvežti archyvai, dokumentai, knygynas, pirktinis turtas. Lietuva paliuosuojama nuo Rusijos skolų del didelio nukentėjimo nuo karo vietoj nustolių atlyginimo. Duodama dar šimtas tukstančių dešimtinių miško kirsti ir tris milijonai rublių auksu. Geležinkelių medžiaga bus atlyginta proporcingai vietiniam reikalui ir Rusijos transporto podėčiai. Laisvas transitas. Tekstas siunčiamas.

J. Vileišis,
Liet. Atstovas Amerikoj.

LIETUVIAI PAIMA SEINUS.

Lietuvos Atstovybė Amerikoj šiądien gavo iš Kauno nuo "Elta" sekantį kablegramą:

"Užsienių Reikalų Ministeris Puryckis pasiuntė vakar Maskvon telegramą, kurioj Lietuvos Vyriausybė butinai reikalauja, kad šiaurėje Rusų kariuomenė nepereitų abiejų pusų nustatytos demarkacijos linijos, nesikištų Lietuvos Administracijon, nedarytų jokių rekvizicijų, mokėtų gyventojams už viską valstybės pinigais dabartinėmis kainomis, imtų tik karo žvilgsniu butinai reikalingas susisiekimo linijas, karo sandelius, butus, kad visa civilinė administracija Rusų esamose žemėse butų Lietuvos Vyriausybės rankose. Musų kariuomenė paėmė Seinus, Stovi linija Vižainis, Slobodka, Sejvių ežeras. Šiaurėje musų kariuomenė paėmė Vydžius, artinasi taikos sutarties nustatyton Lietuvos sienon.

Lietuvos Atstovybė Amerikoj.
Per **M. J. Vinikas.**

A.L.T.S. Reikalai.

"SANDARA" PERSIKĖLĖ NAUJON VIETON.

Kaip buvo minėta paskutiniame "Sandaros" numeryje 28, kad "Sandaros" spaustuvė, redakcija ir administracija keliasi kiton vieton, taip ir padaryta: persikraustėm naujon vieton — 327 E Street, South Boston. Pats peskraustymas spaustuvės, mašinų ir jų sustatymas užmėmė apie 8 dienas, ką mes iškalno buvome skaitę, kad vieną savaitę "Sandaros" neišleisime, tai viskas; mašinistai, elektrikinis ir plumeris savo darbus atliko laiku, bet 4 sąvaičių laikraščio užtesimą padarė The Edison Electric Illuminating Co. of Boston, kuri vilkino privedimą pajiegos ir nedavė galutino atsakymo, ar duos pajiegai elektra ir kada? Per nuolatinį kreipimąsi, telefonu ir asmeniškai, liepos 26 d. parašo Edison E. I. Co. mums laišką ir tame laiške nubaigiama taip, kad mus palieka abejonėje ar gausime elektrą. Po to buvo eita ir reikalauta, kad pasakytų, del ko taip vilkinama ir neprivedama pajiegos elektra? Buvo gauta atsakymas, kad musų motorai 3-jų šalių (3 phase), jeigu įdėtume naujus motorus "single phase", tai nebutų jokių kliučių. Aš tiek atsakiau, kad šitie musų motorai buvo vartojami per keletą metų ir tik čia pat skersai gatvės, visai nemanyta, ir musų Elektrikinis jokios priežasties nematė, kad reiktų kitokių motorų, kuomet tie motorai gana geri, o ir norint pirkti kitus motorus negalima gauti be poros mėnesių trumpiausia. Well — pažiurėsime, sako inspektorius vieną dieną, pažiurėjo ir išvažiavo. Laukiam dienąkitą, kada gausime tikrą žodį. Rodos tokia kapitalė korporacija turėtų laikytis sistemos ir duoti skubų patarnavimą miesto gyventojams. Matant tokį vilkinimą ir darymą musų organizacijai didelių nuostolių kreipėmės prie pašalinių žmonių, kurie savo įtekme galėtų daugiau priskubinti gavimą mums elektrikos pajiegos, be kurios mašinų negalima buvo sukti. Vėliaus gerb. South Boston Savings Banko Prezidentas storojosi del mus, paskiaus, p. J. Venis paprašė senatoriaus William H. McDonell, Demokrato, kuris savo įtekme pareikalavo ir gavome iš Edison E. I. Co. pajiegą rugpiučio 13 d. po pietų, tai 14 d. galėjome pradėti statyti laikraštį ir nustatyti mašinas prie naujos vietos, kur biskį kitaip yra prijungtos mašinos.

Esam dėkingi visiems tiems, kurie yra prisidėję ir parodę simpatiją "Sandaros" perkraustyme,ypatingai iš sandariečių nemažai pagelbėję yra: Kazys Sungaila, P. Apšiega, sutaisydami ofise šėpas, ir kitiems padėjusiems pernešti stalus ir tt.

Nauja "Sandaros" Vieta.

Naujoji arba dabartinė "Sandaros" Spaustuvė, Administracija ir Redakcija, randasi South Boston Savings Bank budinke, iš virš minėtos bankos užrandavota 5 metams, nuo liepos 1 d. 1920 m. iki birželio 30 d. 1925 m., yra padaryta sutartis arba "Lease", mokant po $50.00 į mėnesį. Vieta prie E Street 327. Prišakyje ofisas Administracijos bei sekretoriaus, toliaus už sienos Spaustuvė, ant pirmų lubų, sutelpa visos mašinos, stalai ir raidės, apačioje yra 'bazementas" pasidėjimui popieros, knygų, pečiaus tarpinimui metalo ir koteris. Vietos pakaktinai ir viskas parankiai, ventilecijos daug, taip kad musų spaustuvė dabar yra geriausia sustatyta ir darbininkams parankumas labai geras.

Viršuje spaustuvės, ant antrų lubų, graži svetainė apie del poros šimtų sėdynių. Šita svetainė yra paimta A. L. T. S. 7-tos kuopos, kuri pirmiaus laikė kambarį prie Broadway.

Ant 2-rų lubų, gale karidorio, yra Redakcijos kambarėlis su dideliu langų, per kurį saulė tiesiog šviečia iki pietų.

Surasti musų buvainė labai lengva: atėjus ant Broadway mųs senosios vietos — kertės E Street, tik žvilkterėjus link šiaurės, gale Bankos, matosi trispalvis šildas — geltonas, žalias ir raudonas, su užrašu "Sandara"; vakare šviečia žiburys.

Atsiprašymas.

Gerbiami Sandariečiai ir "S." Skaitytojai! — Meldžiu atleidimo už "Sandaros" užtrukdymą. Tas, matote, ne nuo musų kaltės buvo. Mano asmeniškas noras buvo, kad kuo trumpiausiu laiku butų spaustuvė perkelta ir laikraštis neužtrukdytas, vienok kitaip įvykus aš labai atjaučiau ir man patyrimas tokiame Bostone yra keistas, kad vienai Edisono kompasijai visame mieste esant, ji nepaiso žmonių, ir gyventojai kenčia tokius trukdymus, tai tik Bostone gali taip buti.

M. J. DAMIJONAITIS,
"Sandaros" Administratorius.

NAUJAS SANDAROS OFISAS.

Visuose reikaluose , kreipiantės į "Sandaros" Adminstraciją arba Redakciją, ir pinigus siunčiant, reikia adresuoti:

SANDARA,
327 E St., cor. Broadway, Boston 27, Mass.

"SANDAROS" ADMINISTR. IR SEKRETORIAUS ATSKAITA.

Už Birželio mėn. 1920 m.

ĮPLAUKOS:

Už lietuv. knygas	26.75
" laikraščio prenumer.	132.65
" apgarsinimus	235.02
" spaudos darbus	196.28
Narių mokesčių	523.69
Fondan skolų išmok.	325.29
L. N. Fondan	195.15
S y k i u	634.83
Iš gegužės m. balan.	407.09
V i s o	2041.92

IŠLAIDOS:

Už lietuv. knygas	7.14
" rendą birželio mėn.	62.50
" šviesą ir pajiegą	25.90
Darbininkų algos	598.30
Spaudos darbu (Jobs)	30.93
Laikraščio lėšos	37.47
Spaustuvėn pripirkimai	30.81
Organizatoriaus lėšos	239.69
Dr. Šliupui, atmok. skola	100.00
Smulkios išlaidos	11.85
S y k i u	1144.59

Įplaukų viso $2041.92
Išlaidų viso $1144.95
Palieka balan. 897.33
1919 m. Birželio mėnesį
buvo įplaukų $723.27
" išlaidų $709.83

Už Liepos mėn. 1920 m.

ĮPLAUKOS:

Už lietuv. knygas	21.55
" laikraščio prenumer.	181.37
" apgarsinimus	113.23
" spaudos darbus	139.69
Narių mokesčių	326.35
Sandaros Fondan	128.86
L. N. Fondan	251.65
S y k i u	1162.70
Iš Birželio bal.	897.33
V i s o	$2060.03

IŠLAIDOS:

Už lietuviškas knygas	25.82
" renda liepos mėn.	50.00
" šviesą ir pajiegą	24.15
Darbininkų algos	662.50
Spaudos darbų (Jobs)	18.64
Laikraščio lėšos	388.75
Spaustuvėn pripirkimai	36.02
Organizatoriaus lėšos	383.23
Šildas, kortinos, ir kiti	32.43
Už perkraustymą dalis išm.	250.00
Smulkios išlaidos	23.44
S y k i u	$1894.98

Įplaukų viso $2060.03
Išlaidų viso $1894.98
Palieka balanc. 165.05
1919 m. Liepos mėnesį
buvo įplaukų $983.79
" išlaidų $860.03.

M. J. DAMIJONAITIS,
Administr. ir Sekr.

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į A. L. T. SANDARĄ.

Prie 6 kp., New Philadelphia, Pa.:
Petras Grinius, Jonas Jucius.
Prie 7 kp., So. Boston, Mass.:
Petras Tetervinas, Pr. M. Zardeckas.
Prie 9 kp., Cambridge, Mass.:
Pranas Mitrikevičius, Jonas Niebra.
Prie 10 kp., New Haven, Conn.:
V. Steponkevičius.
Prie 16 kp., Worcester, Mass.:
Jonas Langis, B. Mingilas, Pranas Skliutas.
Prie 17 kp., Grand Rapids, Mich.:
J. Andruška, K. Rasikas.
Prie 19 kp., Newark, N. J.:
Jurgis Kaminskas.
Prie 21 kp., Rochester, N. Y.:
Antanas Ačiančius, Kazys Baleišis, G. Bernotas, Vinc. Birkevičius, Juozas Burčinka, Antanas Gečius, Jonas Greibus, Agota Guzauskienė, Jurgis Kalvaitis, Stasys Klimaitis, A. Kulis, Ignas Margelis, Stasys Mastauskas, A. Metrikeviče, Jonas Motiejunas, S. Nevišas, Pranas Rimkus, Jonas Savičiunas, Bruno Stemert, Jonas Vaivada, Kazys Vazbutis, Jonas Žigelis, P. Žirgulis.
Prie 24 kp., Montello, Mass.:
Pius Bulkaitis, Aleks. Gureckis, Andrius Gureckis, Step. Monciuška.
Prie 25 kp., Chicago, Ill.:
Petras Sarpalius.
Prie 29 kp., Detroit, Mich.:
Antanas Rukas.
Prie 31 kp., Rockford, Ill.:
Juozas Bacevičius, Antanas Gnižinskas, Vincas Ramanauskas, Petras Vaitkus.
Prie 34 kp., Dayton, Ohio.:
Jonas Alinskas, Antanas Bagdonas, Jonas Bielskis, Juozas Burneika, Stasys Butkus, Elzbieta Butkienė, Pranas Burneika, S. P. Dambrauskas, Ona Jokubauskaitė, Kast. Jokubauskas, Stasys Kalasauskas, Stasys Klemauskas, Ant. Kudirka, Jonas Nienius, Kazys Paulauskas, Juozas Pažera, Juozas Smailis, Jonas Sakaitis, Juozas Sakalauskas, Petras Valis, Motiejus Valiušis, Vincas Varkala, Jonas Žičkus.
Prie 36 kp., Pittsburgh, Pa.:
Povilas Stulga, Kazys Vakma, Jonas Pašluostis.
Prie 40 kp., West Lynn, Mass.:
Aleks. Mazilauskas.
Prie 47 kp., Tamaqua, Pa.:
Kazys Žebrauskas.
Prie 48 kp., Kenosha, Wis.:
Jonas Kasparas, Juozas Kasparas, Juozas Kasputis, Stasys Mikolaitis.
Prie 49 kp., Lowell, Mass.:
Tadas Bagdžiunas, Jonas Gulbickas, M. Jankevičius, Antanas Jenkus, Jonas Jenkevičiučs, Bronius Jenkauskas, Andrius Jurevičius, Mot. Kačinskas, Andr. Kasinskas, Stasys Malinauskas, Aleks. Sagatavičius, Antanas Sviencionis, Vincas Vasiulis.
Prie 53 kp., Westville, Ill.:
Marė Astrauskienė, Juozas Džiukas, Stasys Juokutis, Juozas Sungaila, Aleks. Venskus.
Prie 57 kp., Naugatuck, Conn.:
Katrė Talandienė.
Prie 64 kp., Binghamton, N. Y.:
Juozas Aleksandraviče, J. D. Černa, Petras Gendrenas, Povilas Jaroška, Edv. Kaminskas, Jonas Kundrotas, S. J. Pempė, J. Stanislovaitis, J. Šimuoliunas.
Prie 67 kp., Amsterdam, N. Y.:
Antanas Alikonis, Juozas Bancevičius, Cypr. Boguža, Kazys Ginaitis, Juozas Grincas, Petras Juškevičius, Kast. Kazilas, Kazys Karbočius, A. J. Kubilius, Adomas Kaupelis, P. Kriščiunas, Karl. Komerauskas, Pranė Liepiukė, Ignas Marozas, Povilas Plaukis, Andrius Petrauskas, Ona Plaukiutė, Dan. Pručinskas, Juozas Raila, Vinc. Račis, Adomas Radzevičius Juozas Sinčeviče, Mik. Stankus, Antanas Svegžda, Uršulė Strikulaitė, Juozas Stankus, Juozas Tiešis.
Prie 69 kp., Edwardsville, Pa.:
Andrius Katauskas, Kazys Svitra, Vlad. Žilinskas, Ant. Lapinskas.

Prisiųstos aukos del "Sandaros" ir L. N. F. Bus paskaitose sekančiame "Sandaros" num.

M. J. DAMIJONAITIS,
A. L. T. S. Sekret.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DR-ĖS REIKALAI.

"Sandara" apsiima buti T. M. D. Organu.

Lawrence, Mass.
Liepos 2 d., 1920

Amerikos Lietuvių Tautinės
Sandaros Centro Valdybai.

GERBIAMIEJI PILIEČIAI:—

Buvęs Tėvynės Mylėtojų Draugijos Seimas Bostone, Birželio 20 d., 1920 pasiskyrė sau organą "Sandarą", kaipo tinkamiausį sau sąvaitraštį. Taigi mes, žemiaus pasirašiusieji T. M. D. Centro Valdybos nariai meldžiame Jusų pavelyti ir užgirti "Sandarą" T. M. D. organu, kad mes joje galėtume rasti prieglaudą T. M. D. reikaluose ir jos darbuose. Iškalno prižadame, kad mes T. M. D. reikaluose "Sandaros" kaipo laikraščio neapsunkinsime ir stengsimės musų Draugijos skyrių užlaikyti atatinkamoj vietoj.

Tikimės, kad greit išgirsime apie Jusų tarimą, liekamės,

Jusų T. M. Draugijos
Pirmininkas **F. Živatkauskas,**
Sekretorius **Jonas D. Sekys.**

Liepos 7 d., 1920 m.

Krivulė Nr. 2.

Amerikos Lietuvių
Tautinės Sandaros
CENTRO VALDYBOS.

Gerbiamieji:—

Šiuomi prisegu T. M. D. Valdybos 2 narių atsiliepimą į A.L. T. S. reikale "Sandarą" leisti organauti del T. M. D. Lauksime nuomonės gerb. A. B. Strimaičio, P. J. Žiurio, J. D. Sekio, kiti centro nariai drauge suėję nusprėsime ir duosime atsakymą T. M. D.

Su pagarba,
M. J. DAMIJONAITIS,
ALTS. Sekretorius.

Liepos 8 d., 1920 m.

A. B. Strimaitis,
G. P. O. L. Box 127,
New York City, N. Y.

Gerbiamieji:—

Pagal mano nuomonę prašymas T. M. D. Centro Komiteto reikalinga priimti, "SANDAROS" Administracija, turėtų padaryti tam tikrą raštišką sutartį. Balsuoju pavesti kampelį "Sandaroje" T. M. D. reikalams.

A. B. Strimaitis.

Liepos 9 d., 1920 m.

Gerbiamieji:—

Aš, kaipo "Sandaros" pirmininkas, pritardamas, kad butų "Sandaroje" suteikta kampelis T. M. D. reikalams, manau, kad elgiuos pagal visų "Sandariečių" ir gerų lietuvių ir lietuvaičių pageidavimą, kuriems T. M. D. buvo ir dar yra apšvietos nešėja.

Su tikra pagarba,
P. J. Žuris.

South Boston, Mass.
Liepos 12 d., 1920 m.

Mes žemiau pasirašę, A. L. T. S. C. Valdybos nariai, susirinkę "Sandaros" raštinėje, perskaitę atsiliepimą T. M. D. Valdybos pavelyti "Sandarą" T. M. D. organu; pilnai sutinkame ir leidžiame T. M. D. naudotis "Sandara" savo reikalams, užimant po porą špaltų. T. M. D. skyrių ves pats T. M. D. sekretorius.

Musų išlygos bus lengvos: žinodami, kad T. M. D. nėra del kokio biznio arba kapitalo krovimo, bet įdėjos ir apšvietos skleidėja, todel lai tik T. M. D. nariai savo tą šventą įdealą skleidžia, mes padėsime ir pasitikime, kad T. M. D. nariai bus prielankųs "Sandarai" ir kur galėdami pasistengs "Sandarą" remti ir skleisti.

M. J. Damijonaitis,
K. P. Jurgeliunas,
J. P. Tuinila.

Iš A.L.T.S Kuopų

CONN. SANDARIEČIAMS.

Brangios sesutės ir broliai sandariečiai! Štai ir vėl artinasi toji diena, kurioje turėsime progą sueiti ir visi draugiškai pasikalbėdami pasidalinti savo prakilniomis mintimis. Toji diena tai yra 29 d. rugpiučio, nes tą dieną yra rengiama A.L.T. Sandaros, Conn. apskričio milžiniškas išvažiavimas su didžiausiu programu, negu kad kada yra buvę alei kokiam išvažiavime. Šisai didžiulis išvažiavimas įvyks visiems gerai žinomoje vietoje — "Indian Grove" parke, New Haven, Conn., palei didžiojo Atlantiko pakrantį. Tame reikale visoms kuopoms išsiuntinėjau laiškus su prašimu bei užkvietimu ant šio išvažiavimo. Jeigu kurios kuopos negavote laiškų, tai malonėkite pasiganėdinti šiuom pranešimu ir ant minėtos dienos nedaryti jokių naminių parengimų, bet iš kalno rengkitės prie šio išvažiavimo. Dėkite pastangas, kad kiekviena kuopa galėtutėte pasirodyti kuonoiškilmingiausiai prie išpildymo programo. Taipgi visos kuopos malonėkite išrinkti bent po kelis, nemažiau kaip po du, o jei galėtumėt, tai nors po 5 darbininkus, kurie patarnaus svečiams ant šio išvažiavimo.

Apie išrinktus darbininkus ir apie prisidėjimą su programu malonėkite pranešti kaip galint greičiau, kad galėtume viską iškalno gerai prirengti. Taigi laukdamas nuo tamstų greito pranešimo apie rengimąsi prie išvažiavimo, gi vėliaus skaitlingai atsilankant ant išvažiavimo — pasilieku su tikra pagarba,

A. L. T. Sandaros, Conn. apskričio raštininkas,
K. J. Paulauskas.
797 Bank St., Box 107,
Waterbury, Conn.

CONNECTICUT APSKRIČIO IŠVAŽIAVIMAS.

A. L. T. Sandaros Conn. apskričio Valdybos posėdis įvyko 18 d. Liepos, 2 val. po pietų, New Haven, Conn. Kas link rengimo išvažiavimo:

Apskr. pirm. M. J. Vokietaitis pranešė, jogei išvažiavimui vieta paimta arti jurių, Indian Grove parke, ant 29 Rugp. (August).

Toliaus seka rinkimai komisijos busenčio išvažiavimo:

a) Parupinimui užkandžių ir gėrimų ir tt.: Kaz. Šauliunas, Vinc. Kripaitis.

b) Surengimui įvairaus programo,kaip tai užkvieteimui choro, kalbėtojų ir šokikų ir tt.: M. J. Vokietaitis, S. Bujanauskas, A. Gudžiunas.

I. Nutarta užkviesti New Britain'o "Varpo" Chorą, Bridgeport'o "Spindulio" charą, Waterbury'o Jaunimo chorą į šį išvažiavimą su jų maloniomis dainelėmis.

II. Nutarta užkviesti garsią šokikę lietuvaitę, p-lę Braduniutę iš Newark, N. J.

III. Nutarta užkviesti kalbėtojus: S. E. Vitaitį "Tėvynės" redaktorių ir M. J. Damijonaitį, "Sandaros" Administratorių.

IV. Nutarta nupirkti gaidų chorams, kurie dalyvaus pagražinime programo.

V. Nutarta atsišaukti į apskričio kuopas, kad paskirtų darbininkų į viršminėtą išvažiavimą kaipo liuosnorius, kad apsiimtų padirbti.

Viršminėta komisija deda visas pastangas, kad šis išvažiavimas butų vienas iš geriausių kokio dar Conn. valstijoje nėra buvę.

Išvažiavimo raštininkas,
A. Gudžiunas.

ATSILIEPIMAS.

Rugpiučio 11 d., 1920, Amerikos laikraščiai paskelbė oficialį laišką Suvienytų Valstijų valstybės sekretoriaus p. Bainbridge Colby. Tuomi laišku p. Colby davė atsakymą Italų ambasadoriui C. R. Avezzana, Washington, D. C., Jam užklausus; — kaip Suvienytų Valstijų valdžia atsineša į dabartinį padėjimą Lenkijos, Rusijos. Tas atsakymas p. Colby labai neaiškus ir ilgas, taip kad čion paduodame tik ištrauką, katra liečia mus skaudžiai. Vertimas laiško perskirymo užvardinto: "Regrets Russia's Withdrawal from War". Paskutinis paragrafas skamba"Šiuo jausmu draugiškumo ir garbingos priedermės del aukštos tautos, kurios drąsa ir karžyginė savo - skriauda suteikė tiek daug pasekmingam užbaigimui šios karės, gi valdžia Suv. Valstijų buvo vaizdi josios atsakyme Lietuvių Tautos Tarybai, Spalių 15, 1919 ir jos griežtam atsisakyme pripažinti Baltijos valstijas, kaipo atskiras tautas neprigulmingas Rusijai. Tokios pat dvasios buvo perduota nota šios valdžios kovo 24, 1920, katroje buvo pareikšta su perspėjimu nekurių žadančių susitaikymų Arti - Rytuose, kad nei paskutinis nuosprendis turėtų ar galėtų buti padaryta be sutikimo Rusijos."

Kada gi šis laiškas kalba už neišskirstomą suvienytą Rusiją; kada-gi pati Rusija dabar nepaiso "išskirstymo" ir jau pripažino Baltijos valstijas pilnai neprigulmingomis, —teaigi Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 7-ta kuopa laikytame susirinkime 11 d. rugp. vakare, 1920 m., apsvarsčius virš minėtą klausimą, rado reikalingu atsiliepti į Amerikos plačią visuomenę, kad lietuviai ir kitataučiai, užgauti tame p. Colby dekleracijos laiške, šauktų masinius susirinkimus ir išneštų protestus formoje rezoliucijos, nes panašus p. Colby išsireiškimas yra priešingas principams demokratybės, save -apsisprendimo ir tai 14 punktų prezidento Wilsono, sulig katrais visos mažesnės valstybės kariavo sykiu ir Suvienytos Valstijos Amerikos.

A. L. T. S. 7 kuopos komisija:
J. P. Tuinila,
A. J. Gotoutas,
A. Matulis.

NEW BRITAIN, CONN.

A. L. T. Sandaros 32 kp. laikitame susirinkime, apart kitų reikalų, pranešė vice-pirm. p-lė A. Zaliedoniutė, kad sekretorė p-lė J. Kazlauskaitė trumpu laiku turėsianti pasitraukti nuo ėjimo sekretorės pareigų kuopoje ir apleisti New Britain'ą o užimti svarbu darbą stenografistės prie Lietuvių Garlaivių Komponijos po vadovyste gerb. Dr. J. Šliupo.

Ireikšta padėkavonė p-lei J. Kazlauskaitei už prakilnų pasidarbavimą kuopoje ir palinkėta geriausio pasisekimo jai pasidarbuoti taip svarbiame lietuvių tautos reikale. Josios vieton išrinkta A. Mikalauskas. Nutarta parengti išvažiavimas (picnic) ant tyro oro kaip greit galima. Nutarta parengti spektaklį, kada ant rudens. Programą išpildyti pakviesta viena iš gabiausių šioje apielinkėjo dailės veikime viet. D.D."Varpas".

32 kp. sekr. **A. Mikalauskas.**

MILŽINIŠKAS CONN. SANDARIEČIŲ

Išvažiavimas!

Rengia A. L. T. Sandaros Conn. Apskritis.

29 D. RUGPIUČIO (AUGUST), 1920 M.

Visiems gerai žinomoj vietoj: "INDIAN GROVE" PARKE, New Haven, Conn.

Prasidės apie 10 val. ryte ir trauksis iki vėlustos nakties.

URA! Visi ant šio išvažiavimo, nes tai bus vienas su didžiausiu programu, negu kada yra buvę.

Ant šio išvažiavimo kalbės "Sandaros" Administratorius gerb. M. J. Damijonaitis, neseniai sugrįžęs iš Lietuvos p. V. K. Račkauskas ir kiti įžimiausi kalbėtojai. Priegtam milžiniška programa išpildys su dainomis "Spindulio" choras iš Bridgeport, ir "Varpo" choras iš New Britain. Lietuvaitė šokėja ir keletas pavienių dainininkų. Taipgi visos Conn.valst. sandariečių 9 kuopos deda pastangas, kad koiškilmingiausiai pasirodyti, žodžiu sakant kad bus tai bus, viską negalima nė aprašyti, kuris tik dalyvaus, tai nepamirš per visą samo amžių.

Bus puiki muzika, skanus valgiai, saldus ir rukštus gėrimai ir t.t. Tik nepamirškite, nes tai paskutinis šiais metais išvažiavimas.

Širdingai visus kviečia, A. L. T. S. CONN. APSKRITIS.

Nadas Čepulis.

Komp. M. Petrauskui.

Apleidai tu mumis, —
Ir jurių bangomis
Plauki...
Plauki tenai,
Kur kitkart gyvenai—
Kur augai, kur gimei —
Žalių šilų gilmėj.
Ten gentys ir draugai,
Sutiks tav' meilingai...
Bet męs,
Netekom jau tavęs...
Dar vakar čia buvai,
Nuoširdžiai dainavai;
Nunai tiktai aidai,
Dainose yr' vadai,
Palikę su mumis
Svetur...
Bet mintimis,
Tu busi dar čionai,
O męs busim tenai.
Ir graži atmintis,
Mums kelią nustatys;
Kuris, sykiu, mus ves
Iš tos vargų gilmės —
Iš užburtos nakties —
Prie ryto ateities...
Tada, kartu, visus,
Dainoj vesi tu mus.
Anksti, tad, ir vėlai,
Skambės žali šilai
Dainų aidais...
Nors ir:
Apleidai tu mumis, —
Ir jurių bangomis
Plauki...

1-VIII-'20.

Išvažiuojant Mikui Petrauskui.

Liepos 31 d., 1920 metų, laivu Aquitania per New York išvažiavo pirmasis lietuviškas artistas - dainius ir kompozitorius — Mikas Petrauskas. Nors gerbiamas kompozitorius su mumis gyveno jau nuo 1909 metų, paskutinius 6 metus So. Bostone, tačiaus del jo didelio modestiškumo (kuklumo), charakteristiško savo asmens ignoravimo, Amerikos lietuviai jį žino tiktai kaipo dailininką, visuomeniškąveikėją, nes šio straipsnio autoriui kiek kartų užsiminus apie jo privatišką gyvenimą, visada atsakydavo, kad "žmogus niekuomet nėra aukštesnis už savo nuveiktus darbus; visuomet asmuo yra apvertinamas, pagal jo darbų". Suprantama, gavęs tokį atsakymą nuo gerb. kompozitoriaus, turėjau jieškoti apie jojo privatišką gyvenimą šaltinių kitur. Taigi išlydint kompozitorių, pravartu pažiurėti į Miką Petrauską.

Dienos ir mėnesio gimimo, man neteko sužinoti, (gerb. Petrauskas yra gimęs per Mykolines, t. y. 29 rugsėjo rusiško styliaus, kas pereitu 11 spalio pagal gregorijonišką kalendorių. **Red.**), bet musų pirmasis kompozitorius, Lietuvos saulelę pamatė pirmą kartą 1875 metuose, miestelyje Palušės, Švenčionių apskrityje, Vilniaus gubernijoje, tėvų vargoninkų. Tėvas Jonas, motina Jozapota iš kaimo Untagavės. Mikas Petrauskas, budamas dar 5ių metų amžiaus, galėjo jau gražiai skaityti. Talentas muzikos apsireiškė labai anksti, nes budamas dar tik 13-kos metų jau galėjo tėvą pavaduoti vargoninkavime. (Netik galėjo pavaduoti tėvą, bet praktiškai vargoninkavo apie per metus. **Red.**)

Moksluose lavinosi veik visą laiką privačiuose. 16 metų amžiaus, Vilniuje išlaikė 4 kliasų kvotimus ir norėjo įstoti į Rusų armijos oficierių mokyklą, bet tėvai priešinosi ir vertė jauną M. Petrauską į seminariją, kaip kad paprastai Lietuvoje buvo daroma. Visą tą laiką tačiaus pas M. P. muzikos talentas vis labiau aiškėjo. Ir svyruodamas

MIKAS PETRAUSKAS,
kaip jis išrodo, kad da buvo Petrapilės Muzikos Konservatorijos mokinys.

tarpe tėvų noro ir savo pašaukimo nekurį laiką vargoninkavo.

Muzikos mokinosi nuo savo tėvo, ir vėliaus buvo mokytis Vilniuje ir Varšavoje.

Po atlaikymo liosų, (kariuomenėn stojimo), M. P. nuvažiavo Petrapilio Konservatorijon, ir ten užbaigęs reikaujaujamą subrendimo mokslą, nes konservatorijon įstoti 4-rių kliasų mokslo neužtenka, turi buti mažiausia 6-ių kliasų abelno mokslo. Konservatorijoje buvo vienas iš gabiausių studentų ir nežiurint, jog valdžios nužiurėtas, kaipo neištikimas, už jo didelį gabumą valdžia jam suteikdavo stipendiją 300 rublių metams. Konservatorijoje budamas dainavimo mokinosi po profesorim Gabel'iu, o kompozicijos ir muzikos gi po garsaus profesoriais: Liadow'u ir Rimskiu - Korsakov'u ir kitais. Konservatoriją pabaigė greičiau negu buvo reikalaujama, su titulu — Svobodnyj Chudožnik — Liuoso Meno Dailininkas), kas Vokietijoje lyginasi muzikos daktaro laipsniu. Tolesniai lavinosi grynai technikoje kontrapunkto ir fugos Paryžiaus Konservatorijoje, po vadovyste profesoriaus Widor'o. Tuo pat laiku lankė ir Prancuzijos kolegiją, kur klausė lekcijų dailos ir estetikos po profesorium Lafenestre. Italijoje, Milane lavino balsą, ir ten dainavo operose: Rigaletto, ir Lucia mieste Arona — Karalio Baromco gimtinėje.

Parašyti veikalai scenai, neminint daugybės dainų (Kanklių):

"Adomas ir Jieva", "Kaminakrėtis", "Užburtas Kunigaikštis", "Birutė", "Šienapiutė", "Consilium Facultatis", "Vestuvės", "Apveždinkit ir Mane", "Velnias Išradėjas", "Lietuviškas Milijonierius", "Šventoji Naktis", "Girių Karalius", "Pirmosios Gegužės", Neužbaigti: "Varduvės", Elgėtos Duktė", "Žalčių Karalienė". Iš svarbesnių orkestrai veikalų — symfonijos orkestrai — "Suktinis", "Kriputis", "Klumpakojis", "S. L. A. Maršas", ir Baletas, — "Velnias Išradėjas" — Lasa No. 1. Orkestroms, chorams ir solistams dar yra koncertiniai dalykai: Lasa No. 2 ir Lasa No. 3.

Paminėjus gerb. kompozitoriaus veikalus aš labai bijau, kad musų lietuviška visuomenė, neapsipratusi su muzika turi maža supratimo, kiek tai darbo, energijos ir pasišventimo reikalauja parašymas tik vieno veikalo. Pavyzdžiui, paimkime bent vieną, vidutinišką jo veikalą, sakysime "Velnią Išradėją", kuris susideda iš trijų aktų. Pirmas aktas sudaro 157 puslapius, antras 153 pusl., trečias suvirš 200 puslapių. Taigi tik viena Partitura (vadovas), tai yra tą knygą, kurioje parašyta arba išmislytos (sumanytos) gaidos del Libreto, tai yra del žodžių, sudaro suvirš 500 puslapių. Artistams - lošėjams, solistams, chorui ir orkestrai skyriai, (nukopijuotos gaidos) sudaro virš tukstančio puslapių. Taip kad vienas vidutiniškas veikalas sudaro 1500 puslapių. Kiti veikalai yra daug didesni, pavyzdžiu "Elgėtos Duktė", sudaro virš 2000 puslapių.

Gerb. kompozitorius atliko šitą milžinišką darbą musų tėvynei, ir tuo patim laiku turėjo užsidirbti sau pragyvenimą. Lietuvių tauta, pati nuvargusi, nešdama sunkų caro jungą, negalėjo suteikti jokių subsidijų dėkingam savo sunui, da-gi buvo ir tokių brolių, kurie niekino, žemino, boikatavo. Gaila, labai gaila! Bet tiek to — kvepiantis vainikas vis kvepės, kaip jį nevadintum.

Gerb. kompozitorius užbaigė konservatoriją kaipo artistas-dainininkas su didžiausiu pagyrimo laipsniu, ir gal butų nevieną jau liaurų vainiką pasiekęs, jeigu butų pastojęs ant vienos iš Rusiškų scenų, nes jo malonus balsas patraukia klausytojus. Pabaigęs konservatoriją turėjo ties savimi du keliu: vieną — karjeros ir ištekliaus link, kitą — tamsų, nelygų, į tėvynę. Išsirinko šį paskutinį ir pasakė: "Gyvęsiu ir dirbsiu del lietuviškos dailės" ir savo žodžius religiškai pildo.

Lietuva pažino jau ji seniai. Dar jam mokiniu Peterburgo Konservatorijoje tebėsant, pirmutinės jo kompozicijos aidas pasklydo Peterburgo lietuviškuose vakaruose, kur jis, kaipo chora vedėjas, už labai menką užmokesnį Petrapilio Lietuvių Labdarių Draugijoje darbavosi. Vėliaus, lig išvažiuosiant į Genevą, kiek ir kada tik išgalėdamas, darbavosi Vilniuje, prie "Vilniaus Kanklių", kurių garbės nariu jis buvo.

Su dideliu gailesčiu, todel skiriamės, išleisdami jį į tėvynę, ir nežinome, ar džiaugties, ir aimanuoti, nes jo kelionė į Lietuvą skiria mus nuo jo. Bet atsimindami,kokį džiaugsmą suteiks musų broliams Lietuvoje, žinodami, kad važiuoja ne turisto tikslais, kad savo triuso veltui nepadės, pritariame nuo širdies jo sumanymams.

Nors lietuvių tauta nėra turtinga inteligentais, bet visgi turime tukstančius kunigų, šimtus advokatų, daktarų, inžinierių, mokytojų, redaktorių ir kitokių mokytų žmonių, bet kompozitorių— pilnoje to žodžio prasmėje — turime pirmutinį ir vienintėlį. Tiesa, jau mes turime nemaža ir kitų dailės srityje veikėjų ir aš jiems atiduodu garbę, bet jam ligaus, kuris but tokius aukštus mokslus pasiekęs, tiek patyrimo turėtų, tiek darbo butų nuveikęs, lietuviškoje dailės srityje nėra.

Už tokius jojo nuopelnus, kurių mano negabi plunksna visų išdėstyti, toli gražu negali, Mikui Petrauskui priguli didelė ir amžina pagarba. Jam pilnai tinka žodžiai vieno musų poeto:

Garbės vainiką tau te pina,
Angelai dvasios lėmimo.
Žydinčias gėles teskina,
Ir puošia dieną tavo gimimo.

Baigdamas šį savo straipsnelį, pridursiu, kad mums, lietuviams, kaipo tautai, dailė labai reikalinga: be dailės ir meno negalima išaugti į tobulą tautą. Gyvenimas be grožio, tai yra gyvenimas tuščias.

Menas mums labai reikalingas musų lietuviškoje kalboje ir tą kožnas lietuvys patvirtįs. Taigi tuom tarpu jau sulaukėme didvyrį, kuris musų meną pastatė aukštai, o kartu ir musų vardą pakėlė.

Linkėdami kolaimingiausios kelionės ir kodidžiausio pasisekimo darbuotis atgimusios tėvynės labui, iš gilumos širdies tariame: **"Iki pasimatimo! Su Diev!"**

S. N.

Pasaka apie Joną Kvailį

Ir apie jo du broliu: Šimą Kareivį ir Tarasą Storulį, ir apie jų nebylę seserį Mortą; ir apie Seną Velnią ir jo tris Kaukus.

LEV TOLSTOI

(Tąsa).

Pėdo šiaudai pabiro ir pavirto į tiek kareivių. Trimitai ir bubinai užgrajino. Jonas liepė kareiviams žaisti ir dainuoti. Jis išvedė juos laukan į gatvę, ir žmonės stebėjosi. Kareiviai žaidė ir dainavo, paskui Jonas (visiems uždraudęs sekti paskui) nuvedė juos į kluoną, atvertė atgal į pėdą ir numetė jį šalinę.

Paskui jis nuėjo namo ir atsigulė tvarte miegoti.

VII.

Šimas Kareivis dagirdo apie tą visą sekantį rytą ir nuėjo pas brolį.

"Sakyk" — tarė: — "kur tu gavai tuos kareivius ir kur tu jucs padėjai?"

"Kam tau reikia žinoti?" — sako Jonas.

"'Kam man žinoti? Su tais kareiviais viską gali padaryti. Su jais gali užkariauti visą karalystę."

Jonas stebėjosi.

"Ištikro?" — tarė jis: — "Kam tu man pirmiau nesakei? Aš tau pridirbsiu jų kiek tik tu nori. Gerai, kad aš su merga tiek šiaudų prikuliau."

Jonas nusivedė brolį į kluoną ir sako:

"Žiurėk; jei aš tau pridirbsiu kareivių, turi juos tuojaus iš čia išvesti, nes jie užės viena dieną visą kaimą."

Šimas Karaivis prisižadėjo nuvesti šalin kareivius, ir Jonas ėmė juos daryti. Jis trenkė pėdą į grendymą — jų pulkas atsirado. Jis trenkė antrą pėdą — antras pulkas stojosi. Jis tiek daug pridirbo, kad jie visą pudymą nustojo.

"Ar užteks?" — klausia Jonas.

Šimas džiaugsmu nepastygo ir sako: "Užteks! Ačiu tau, Jonai!"

"Gerai" — sako Jonas: — "Jei norėsi, sugrįžk, ir aš tau daugiau jų pridibsiu. Šįmet yra gana šiaudų."

Šimas Kareivis paėmė savo komandon armiją, surinko ir sutvarkė ją ir nuėjo kariauti.

Vos Šimas Kareivis spėjo nueiti, ateina Tarasas Storulis. Jis taipgi dagirdo apie vakarykštį atsitikimą ir sako broliui:

"Parodyk man, kur tu ėmei pinigus? Jei tik aš gaučiau kiek jų pradžiai, aš taip padaryčiau, kad jie man sutrauktų viso svieto pinigus."

Jonas stebėjosi.

"Ištikro?" — sako: — "Ko man pirmiau nesakei? Aš tau pridirbsiu, kiek tik tu nori."

Jo brolis džiaugėsi.

"Duok man tris gurbus pradžiai".

"Gerai" — sako Jonas: — "Eiva į girią; ar veliuk pasikinkykim kumelaitę,nes tu nepaneši jų visų."

Jiedu nuvažiavo į girią. Jonas ėmė trinki aržuolų lapus. Jis pridirbo didelę aukso kruvą.

"Ar užteks?"

Tarasas nepastygo džiausmu.

"Užteks tam tarpui" — sako jis: — "Ačiu tau, Jonai."

"Gerai" — sako Jonas: — "Jei norėsi daugiau, tai sugrįžk. Da gana lapų čia liko".

Tarasas prisikrovė pilną vežimaitį pinigų ir nuvyko vaizbauti.

Taigi abu broliai išsikraustė nuo Jono: Šimas kariauti, Tarasas pirkti ir parduoti. Šimo kareiviai užkariavo jam karalystę; Tarasas Storulis laimėjo daugybes pinigų vaizboje.

Kad tiedu broliai susitiko, jie pasakojo viens vienam: Šimas — kaip jis įgyjo kareivius ir Tarasas — kaip jis gavo pinigų. Ir Šimas Kareivis tarė broliui: "Aš užkariavau karalystę ir išdidžiai gyvenu, bet aš neturiu pinigų užlaikyti kareivius."

Ir Tarasas Storulis tarė: "Aš sukroviau begales pinigų, bet aš neturiu kam juos daboti."

Tad Šimas Kareivis sako: "Eikime vėl pas brolį. Aš jam liepsiu pridirbti daugiau kareivių ir atiduosiu jucs tau prie pinigų dabojimo, ir tu liepsi jam pridirbti pinigų maitinti mano vyrus."

Ir jiedu nuvažiavo pas Joną; ir Šimas sako: " Jonuti broli, aš neturiu gana kareivių; padaryk man kokią porą rikių."

Jonas pakratė galvą.

"Ne" — sako: — "aš nedarysiu daugiau kareivių."

"Bet tu prižadėjai padaryti."

"Aš žinau, kad prižadėjau, bet aš daugiau nedarysiu."

"Bet delko ne, kvaily?"

"Užtai, kad kareiviai užmušė žmogų. Aš aną dieną ariau pakėlėje ir mačiau, kaip moteriškė vežė vežimą karstą ir verkė. Aš paklausiau, kas mirė. Ji sako: "Šimo kareiviai užmušė mano vyrą karėje". Aš maniau, kad kareiviai tik juokaus visą laiką, bet jie užmušė žmogų. Aš tau daugiau neduosiu."

Ir jis laikėsi savo ir neapsiėmė daryti daugiau kareivių.

Tada Tarasas Storulis ėmė prašyti Jono padaryti daugiau pinigų.

"Ne, aš daugiau pinigų nedarysiu" — jis sako.

"Ar gi tu neprisižadėjai?"

"Aš prisižadėjau, bet aš daugiau nedarysiu."

"Bet delko, kvaily?"

"Užtai kad jus auksas atėmė Miko dukters karvę."

"Kaip?"

"Tik atėmė, ir gana. Miko duktė turėjo karvę. Jos vaikai gerdavo pienelį. Bet aną dieną jos vaikai atėjo pas mane prašyti pieno. Aš sakau: "Kur jusų karvė?" Jie atsako: "Taraso Storulio užveizda atėjo, davė motinai aukso šmotelius, ji atidavė jiems karvę, ir dabar męs neturime ką gerti." Aš maniau, kad tu tik žaisi su aukso pinigais, bet tu su jais atėmei nuo vaikų karvę. Aš tau neduosiu daugiau."

Ir Jonas laikėsi savo, nedavė daugiau. Tad broliai nuėjo sau. Ir eidami jie svarstė, kaip išengus savų nesmagumų. Ir Šimas sako:

"Klausyk, aš pasakysiu, ką padarykime. Tu duok man pinigų maitinti mano kareivius, ir aš tau duosiu pusę savo karalystės su gana kareivių saugoti tavo pinigus."

Tarasas sutiko. Tad broliai pasidalino pusiau viską, ką tik turėjo, ir abu tapo karaliai ir abu turtingu.

VIII.

Jonas gyveno manie, maitindamas tėvą ir dirbdamas lauką su savo nebyle sesere. Taip pasitaikė, kad Jono namsargis šuva apsirgo, nususo ir rengėsi stipti. Jonui pagailo jo. Jis paėmė nuo sesers duonos,įsidėjo į kepurę ir išėjęs laukan numetė šuniui. Bet kepurė buvo praplyšus, ir drauge su duoną iškrito ant žemės viena mažųjų šaknelių. Senas šunelis suėdė ją drauge su duona, ir kaip tik spėjo praryti, tuo ėmė šokinėti, siausti, loti ir virbinti vuodegą — sakant, visai pasveiko.

Tėvas ir motina matydami tai stebėjosi.

"Kaip tu galėjai pagydyti šunį?" — klausė jie.

Jonas atsakė: "Aš turėjau dvi šakneles, išgydančias žėdną ligą, ir jis prarijo vieną."

Taip pasitaikė, kad tuo pačiu tarpu apsirgo Karaliaus duktė, ir Karalius paskelbė, kad jis apdovanos tą, kurs galės išgydyti jo dukterį, ir jei ją išgydys nevedęs vyras, jis galės imti ją už pačią. Tai buvo paskelbta Jono kaime, lyginai kaip ir kituose.

(Dar ne viskas).

The Lithuanian Weekly
"SANDARA"
"THE LEAGUE"
Published Eevery Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
327 E Street, Boston 27, Mass.

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga.

VĖL PRIE DARBO.

Su atleistinu nekantrumu skaitytojai laukė - nesulaukė "Sandaros" per ištisas penkias sąvaites. Vieni (tokių buvo daugiausia) nekantrumą išreiškė mandagiuose laiškuose su užklausimais, kiti gi (tokių buvo nedaugelis) barėsi už vilkinimą. Nekantrumą išreiškė daugelis — kiekvienas pagal savo temperamentą, upą ir gerumą širdies.

Jeigu skaitytojams buvo nekantru laukti, tai Administracijai ir Redakcijai da nekantriau buvo pakęsti tas priverstinas vilkinimas. Kaip skaitytojai matys iš Administratoriaus ilgoko paaiškinimo ant 2 puslapi už "Sandaros" suvilkinimą yra kalta elektrikinė kompanija, kuri neatleistinai vilkino tiek sąvaičių nedavezdama tuos kelis mąstus vielų elektrikosios pajiegos, be kurios jokia mašina "Sandaros" spaustuvėje nesisuka. Mat, Boston'e yra tik viena komercijalė elektrinė kompanija, tai gi monopolius. Neturėdama konkurencijos, ši kompanija žino, kad niekas kitas jai už akių negali užbėgti, tai gi ji ir nesiskubina su savo patarnavimais. Girdėjome, kad yra tokių atsitikimų, kad dirbtuvės, persikraustę į kitą vietą, yra priverstos laukti net po kelis mėnesius, kol joms elektrikinė kompanija teikiasi pajiegą privesti. Gal ir "Sandarai" butų atsiėję da ilgiau laukti, jei ne galingi žmonės, kurie pavartojo savo įtekmę "Sandaros" naudai.

Taigi Boston'o tvarka kalta už "Sandaros" susivėlavimą — jei kas turite kokius protestus, protestuokite prieš monopolius.

Kaip ten buta, taip — galųgale vis gi gauta sukamoji pajiega, ir "Sandara" vėl ims reguliariai išeidinėti.

Kad "Sandara" neišėjo per penkias sąvaites, susikrovė didelė daugybė raštų, kaip A. L. T. Sandaros reikaluose, taip ir pusglėbis visokių korespondencijų, straipsnių ir straipsnelių, laiškų iš Lietuvos ir tt. Šiame pirmajame po suvilkinimo "Sandaros" numeryje talpiname ant greitųjų tik arba svarbiausius raštus, arba tokius, kurie ant toliaus atidėti "pasęstų".. (Tokių "pasenusių" raštų ir taip jau daug pasidarė). Pirmenybė, žinoma, duota A. L. T. Sandaros reikalams — jiems pašvęsta visas antras puslapis ir dalys šešto ir septinto. Korespondencijoms, kurių prisirinko kelios dešimtys, pritruko vietos. Jos kurios dar nėra "persenę", tilps sekančiuose numeriuose, nors gal ir labai sutrumpintoje formoje.

DELKO AMERIKA NEPRIPAŽĮSTA LIETUVOS?

Suv. Valstijų prezidentas Wilson'as jo apreiškiamuos "Keturio likoje Punktų" stojo už mažųjų tautų apsisprendimą. Štai lietuvių tauta apsisprendė buti neprigulminga, savistovi respublika, ją "de facto" pripažino kelios valstijos, Italija pripažino ją ir "de jure", vienok Suv. Valstijų nebuvo galima prisiprašyti, kad pripažintų Lietuvą neprigulminga. Kodel? Delko? Kaip tai yra, kad Amerika netik nebuvo pirmutinė pripažinti Lietuvą, bet visai atsisako ją pripažinti,s kad jau pustuzinis kitų valstijų pripažino ją?

Labai aiškų šiems klausimams atsakymą duoda sekretoriaus Colby nota, išduota 10 rugpiučio vakare, adresuota Italijos ambasadoriui, Washingtone, baronui Camillo Romano Avezzana. Italijos ambasadorius užklausė Suv. Valstijų valdžios, kokios politikos ji mano laikytis Rusijos ir Lenkijos klausime. Vardu valdžios, tai gi vardu prez. Wilson'o, sekretorius atsakė ambasadoriui viršminėtąja no ta.

WILSON'AS IŠSIŽADA SAVO "KETURIOLIKOS PUNKTŲ"

Nota aiškiai parodo, kad prez. Wilson'as visiškai išsižada savo "Keturiolikos Punktų" ir visos savo prakilnios pirmesnėsės politikos. Nota parodo, kad dabartinė administracija, perdaug persikošus neapykantos bolševikams, yra drauge priešininkė visų mažųjų tautų. Dabartinės administracijos troškimas yra nuversti Maskolijos bolševikų valdžią, užvesti ten kokią nors kitą kapitalistinę, valdžią ir tokiai naujai **Maskalijai atiduoti vergijon visas tas mažasias tautas, kurios buvo pasiliuosavę iš po Maskolijos jungo, išskiriant tik Lenkiją, Finlandiją ir Armėniją.** Maskalija turinti buti ciela, tokia, kaip carų laikuose. Jokio Maskolijos skaldymo Amerika nepripažįsianti. Paryžiuje, kad ėjo kalba apie pripažinimą nepriklausomybės tokioms respublikoms, kaip Georgija ar Azerbaijan, Suv. Valstijos pasipriešino jų pripažinimui.

Vienintėlį išėmimą dabrtinė administracija daro Lenkijai, Finlandijai ir Armėnijai, už tai buk, kad tų šalių nepriklausomybę pripažino revoliucijinė Maskolija, kol da ji nebuvo pakliuvus į bolševikų rankas. Nota taip sako: "Trumpai atkartodamas valdžios poziciją aš, tad, sakyčiau, atsakydamas Jusų Mylistos klausiman, kad valdžiai butų malonu matyti suvienytų ir susibičiuliavusių galybių dekliaracija, jog Maskolijos teritorijų nepaliečiamybė ir tikrosios rybos yra godojamos. **Tos rybos privalytų atsakančiai aprėpti visą buvusiąją Maskolijos imperiją, išskiriant tikrąją Finlandiją, etnografiškąją Lenkiją ir tokią teritoriją, kuri pagal sutartį galėtų sudaryti dalį Armėnijos valstijos."**

KAIP SU LIETUVA?

Lietuva, anot Wilson'o administracijos, privalo buti dalis nepadalinamosios Maskolijos. Vardu tos nepadalinamosios Maskolijos buvęs atmestas Lietuvos prašymas pripažinti jos nepriklausomybę. Nota taip apie tai sako:

"Suvienytų Valstijų valdžia vadovosi tokiu draugiškumo jausmu ir garbės priederme, tai didei tautai (maskoliškai), kurios drąsus ir karžygiškas pasišventimas tiek daug padėjo pasekmingam karės užbaigimui, kad atsakė Lietuvių Tautos Tarybai 15-tą spalio, 1919 m., ir kad neatlaidžiai atsisakinėjo pripažinti Baltiko valstijas, kaipo atskiras tautas neprigulmingas nuo Maskolijos. Tokia pati dvasia apsireiškė šios valdžios 20 kovo, 1920 m. notoje, kurioje buvo užreikšta kas link tulų proponuojamų nusistatymų artimuose rytuose, kad galutinas nusprendimas neprivalo ir negali buti padarytas be Maskolijos pritarimo".

DABARTINĖ ADMINISTRACIJA PRIEŠINGA LIETUVAI.

Taigi dabartinė Suv. Valstijų adminstracija aiškiai ir specifiškai išsireiškia, kad Lietuvos neprigulmybės nepripažis. Maskolija turi buti ciela, carų užgrobtos tautos turi ir toliau Maskolijai vergauti. Nuo tokios politikos dabartinė administracija nežada nukrypti. Lietuva skiriama tolesnei nelaisvei. Tai nieko nereiškia ką Lietuvą dabartinė Maskolijos valdžia pripažino — dabartinės maskolių valdžios Amerika nepripažįsta. Nuo užsispyrusio ir savo pirmesniųjų aukštų prinicipų išsižadėjusio Wilson'o lietuviai negali lukėti jokio pritarimo. Kol dabartinė administracija viešpataus, mums nėra kas nuo Amerikos pripažinimo lukėti. Pradžioje notos yra kalbama apie "united, free and autonomous Polish state" (suvienyta, laisva ir autonomiška Lenkų valstija). Tas gali reikšti, kad Amerika sutiktų "suvienyti" Lietuvą su Lenkiją, bet Wilson'o administracija neabejotinai griežtai išsireiškia prieš Lietuvos nepriklausomybę. Tai kas mums daryti?

PROTESTUOKIME!

Privalome netunėti — reikia mums subrusti. Momentas dabar labai svarbus. Šiandien mažas dalykas gali nuversti Lietuvos likimą vienon ar kiton pusėn. Turime protestuoti prieš tokį dabartinės administracijos nedemokratišką atsinešimą į Lietuvos reikalus. "Sandaros" kuopos, kur gali, lai sušaukia mass-mitingus ir išneša protesto rezoliucijas. Kur mass-mitingo negali sušaukti, tegu nors pati kuopa protestuoja. Bet alei vienai, visos kuopos privalytų pakelti protestą,kad Amerikos administracija išėjo kaipo vieša Lietuvos nepriklausomybės smaugėja.

Pradžioje kovo mėnesio Wilson'as su savo administracija prasišalina. Jo vietą užims kitas prezidentas. Ar tas bus mums prielankus? Lietuvių balsai prisidės prie naujojo prezidento rinkimo, tad butų gerai, kad iš augšto butų sužinota, draugą ar priešą mes sau renkame. Taigi, apart protesto prieš dabartinės valdžios nusistatymą lin Lietuvos klausimo, butų gera pareikalauti nuo visų kandidatų į prezidentus, kad kiekvienas pareikštų, ką jis mano Lietuvos klausimu, kad mes žinotume, ar už draugą, ar už priešą balsuojame.

Taigi, kuopos darydamos protestus prieš dabartinės administracijos notą, nepamirškite ir nuomonę ar pasižadėjimą naujų kandidatų išgauti.

"BIRUTĖS BALSAS".

J. Vanagaitis, leidėjas laikraščio "Birutės", Klaipėdoje, Mažojoj Lietuvoje, siuntinėja laiškais aplinkraštį ir plakatus, kuriais niekina dabartinę Didž. Lietuvos valdžią. Prikaišiojimų pridaryta begalės, bet niekas faktais neprirodyta.

Atėjo mums ir 'Birutės" vienas numeris (20 d. liepos, 1920 m.). Ten randame p. Vanagaičio "programą" (kuris sutinkąs su J. Aukštuolaičio programu, išreikšta keliais žodžiais; jis esąs: "už suvienyjimą visų Lietuvos dalių ir visos Prusų Lietuvos! už istorinės suvienytos Lietuvos nepriklausomybę; už brolišką sugyvenimą Lietuvos su Lenkija."

Tolesnei jis "kovojo prieš visus vagis, šmuklerius, kyšių ėmėjus valdžios įstaigose, prieš visus demagogus, liaudies klaidintojus, ar tai jie butų lietuvių, ar lenkų ar baltgudžių arba vokiečių tarpe. Prieš visus tėvynės pardavikus; prieš visus užgrobikus, norinčius Lietuvą savo tikslams išnaudoti ir po svetimu jungu pavergti; prieš išnaudojimą ir suvaržymą beturčių Lietuvos piliečių."

Kaip matote "programas" labai nayvis: troškimas istorinės Lietuvos — vadinasi imperializmas; brolišKas sugyvenimas su lenkais — delto tik su lenkais, o ne su visomis kainyniškoms tautoms? Kokiu budu susibroliauti su lenkais, kurie yra nesukalbami ir tik tokią brolybė su lietuviais pripažįsta,kad Lietuva pastotų dalim Lenkijos? Pabaiga programos — "kovojimas" su visokiais nenaudėliais — tai ne politinis dalykas, tai yra privalumas kiekvieno doro žmogaus. Kam čia to kišamas į programą? Ar kad banališkumais užslėpti ką nepadaro?

Perskaičius "Birutę" pasilieka abelnai įspudis, kad p. Vanagaičiui labai rupi apšmeižti dabartinė Didžiosios Lietuvos valdžia ir valdininkai. Neturėdamas nieko faktiško nė prieš valdžią, nė prieš valdininkus, griebiasi prasivardžiavimų, tavienio pavadindamas juos "viešpačiais". Tie "viešpačiai" gauna mažas algas, tai, anot p. Vanagaičio, jie turi buti vagys ir kyšių ėmikai. Prikaišiojama, ir-gi be jokių prirodymų, kad Mažojoje Lietuvoje išeinantieji lietuvių laikraščiai "Prusų Lietuvių Balsas" ir "Rytojus" yra leidžiami Lietuvos valdžios pinigais ir tik delto buk rašą užtaraudami tą valdžią. Čia kyla klausimas, keno pinigais yra "Birutė" leidžiama? Ar ji ištikro randa tiek nelogiškų lietuvių, kad iš jų prenumeratos gali išsilaikyti? Ar ją Lenkijos pinigai leidžia?

Už Lenkiją ir susibroliavimą su ja "Birutė" tiek rašo, kiek tik ji išdrįsta. Giria tulą Jurgį Aukštuolaitį, leidėją laikraščio "Suvienytosios Lietuvos". Kas gi tas Aukštuolaitis yra? Gi susipykęs su Lietuvos valdžią individualas, nuvykęs Vilniun pas lenkus, kur leidžia lietuvių ir lenkų kalbose laikraštį "Suvienytoji Lietuva" — vadinasi lenkbernis. Tąjį Aukštuolaitį "Birutė" neatsigirdama giria ir sakosi, kad su jo programu visiškai sutinka. Ar p. Vanagaitis, budamas Prusų Lietuvos gyventojas, nepažįsta lenkų ir jų politikos, ar per jį kalba "lenkų auksinai"?

Apart visur dangstomo ir tarsi norimo užslėpti padavimo lenkams, "Birutėje" perdėm kyšo visai jau neslepiama vokiečių neapykanta ir visko atidėjimas ant alijantų rankų. Alijantai remia lenkus, tad reikią eiti išvien su lenkais. Kur nueisi einant su lenkais, p. Vanagaičiui rodos maža terupi. Jis, rodosi, ar visai nemato, ar tyčia užsimerkia prieš tą dėsnį, kad alijantai netveria naujų valstijų, jie tik uštvirtina tas, kurios pačios susiorganizavo ir kurių ignoruoti negali.

Abelnai įspudis iš "Birutės" lietuviui yra labai nemalonus. Svarbiame atgimimo momente atsiranda vis naujų mųs tautos išdavikų. Pasirodo, kad paskalai apie jen. Žukausko persivertimą į lenkų pusę yra teisingi. Skaitant "Birutę" negali atsiginti įspudžio, kad į tave kalba lenkų agentas.

NAUJI LAIKRAŠČIAI.

Iš Chicago, Ill., atėjo pirmas numeris naujo mėnesinio laikraščio, kuris yra taip užvardintas: "PASIUNTINYS" (The Mission), Mėnesinis Kriščioniškas Laikraštis, Chicago, Ill., Rugpiučio - August. Metai I, No. 1." Yra tai grynai bažnytinis laikraštis, pašvęstas reikalams lietuvių protestonų. Pati Redakcija taip apibudina šio laikraščio uždavinius: "šitas laikraštis bus vedamas grynai tautinėje dvasioje. "Pasiuntinys" reprezentuos senąjį istorinį Augsburgo išpažinimo protestanizmą, kurio laikosi Amerikoje, t. v. "Sinodų Konferencija", o Europoje "Laisvoji Ev.-Liut. Bažnyčia". Jis ypatingai rupįsis protestanizmo atgaivinimu, bei sudrutinimu tarp lietuvių. Politikos reikalus "Pasiuntinys" perdaug neužsiminės, nes politikos dalykai ne jo uždavinys. Racijonalizmas, Komunizmas ir visi kiti radikališkieji "izmai" neras vietos "Pasiuntinyje". Jo tikslas bus auklėti rimtą krikščionišką pilietiškumą tarp lietuvių. Bet jis visada stovės už tiesą ir kovos prieš neteisybę, nežiurint, kur ta apsireikštų." Adresas: 2526 W. 45th Place, Chicago, Ill.

Kitas laikraštis: **"Paštininkų Balsas,"** profesinis paštininkų laikraštis. Eina laikinai kartą per dvi sąvaitį" — išeina Kaune, Lietuvoje, ir ne visai naujas laikraštis, nes jo pirmas numeris yra išėjęs 23 d. sausio, 1920 m. Mums atsiųsta nuo 1 iki 7 num. (stokuoja No. 6.). Išeina, regimai, nereguliorišKai, nes kitus mėnesius išėjo po 2 num. vėl gi kitus mėnesius nė po vieną. Iki 24 liepos yra išėję septyni numeriai.

"Paštininkų Balsas" skiriamas buti auklėtojų pašto darbininkų profesinės sąjungos ir paskui ginti tos sąjungos reikalus, kad žemesnieji pašto darbininkai nebutų išnaudojami. Įžanginyje straipsnyje taip yra pasakyta:

"Šiandieną, mes išleidžiame pirmąjį numerį savo "Paštininkų Balso". Juo mes reiškiame savo teises, juo mes svarstysime, spręsime visus musų skaidamuosius reikalus. "Paštininkų Balse" ras vietos visa kas tik pašto, telegrafo ir telefono įstaigų tarnautojų, jų darbą, jų gyvenimo sąlygas liečia. "Paštininkų Balsas" dės kertinį akmenį paštininkų profesinės sąjungos organizavimui".

"Paštininkų Balso" tonas yra gana radikalis, gana "kairus", kaip šiandie sakoma. 2-me numeryje (kovo 8 d) straipsnyje "Del Steigiamojo Seimo" yra ar keturios baltos vietos, matyti— cenzuros išbraukimai.

Adresas: Kaunas, Laisvės Alėja 36. b. 16.

LIETUVOS MISIJOS PRANEŠIMAS.

Dėlei Lietuvos Laisvės Paskolos Apyskaitos.

Pradėdama Lietuvos Laisvės Poskolą, Lietuvos Misija buvo pasižadėjusi visą savo darbą daryti su žinia pačios lietuvių visuomenės ir su jos kontrole.

Tuo tikslu prie Lietuvos Misijos iš pat pradžios buvo sudarytas nuo įvairių visuomenės organizacijų Lietuvos Laisvės Paskolos iš 12 narių Komitetas, kursai ir buvo per kelius kartus šaukiamas ir kuriam buvo perstatomos visos išlaidos ir įeigos ir nurodoma visa Lietuvos Laisvės bonų pardavimo tvarka. Tačiau tenka girdėti, jog kai-kurie žmonės, žiurėdami į Lietuvos Misiją, kaip į kokią privatinę, o ne valstybinę įstaigą reikalauja, idant butų išduodamos smulkmeniškos apyskaitos, idant butų pasakoma, kodel tiek, o ne daugiau pinigų Lietuvon išsleista ir tt.

Kaipo Valstybinė įstaiga, Lietuvos Misija turės išduoti pilną apyskaitą Lietuvos Valdžiai ir šiandien paskelbti laikraščiuose visas smulkmenas dėlei daugelio priežasčių gal but ir neatsargu. Lietuvos Misija visuose nutarimuose dėlei pinigų persiuntimo ar laikymo prisilaiko aiškių Lietuvos Valdžios nurodymų ir lygiai daro išlaidas sulig Lietuvos Valdžios permatytų sąmatų.

Neveizdint to ir norėdami nuraminti ir tuos, kurie taip prašo šių apyskaitų, Lietuvos Misija yra užprašiusi tris narius minėto komiteto: pil. Juozą O. Širvydą, K. J. Krušinską ir Vincą Jankauską peržiurėti visas knygas ir dokumentus ir išnesti sanutarimą, kursai ir yra žemiaus talpinamas.

LIETUVOS LAISVĖS PASKOLOS REVIZIJOS KOMISIJOS PAREIŠKIMAS.

Mes žemiaus pasirašiusieji, L. L. Paskolos Revizijos Komisijos nariai, pakviesti per Lietuvos Misiją peržiurėjimui L. L. Paskolos apyvartos per visą laiką ir per praėjusius tris mėnesius, Gegužio,Birželio ir Liepos, 1920, susirinkę Lietuvos Misijos Bute, 257 West 71st Street, New York City, peržiurėjome viršminėtąją apyvartą ir žemiau einančiąją apyskaitą radome visiškai pilną ir teisingą, ką toliaus savo parašais liudijame.

ĮEIGOS:

Pereita apyskaita 5-4-20, balansas, ...	$793,236.64
Įeigų nuo 5-4-20 iki 7-31-20, ...	538,534.15
Viso įeigų, ...	1,331,770.79

IŠEIGOS:

Visi Lietuvos Misijos ir paskolos kėlimo kaštai nuo pat pradžios, ..	$33,001.00
Lietuvos bonų atspausdinimas, ...	3,250.00
Lietuvos Valdžios įsakymu įvairiams kontraktams išmokėta, ...	17,920.91
	$54,171.91
Bankos sugrąžinimas "protested" čekis	502.04
Viso išeigų, ..	$54,673.95
Pasiųsta Lietuvon Lietuvos Valdžiai 4-ais atvėjais, ...	335,100.00
Sulig Lietuvos Valdžios įsakymo sudėta rezervon ant 6%, ...	604,067.60
Randasi ant rankų Amerikos bonų neparduodamų ir War Savings Stamps prisiųsta, ...	9,586.38
Lincoln Trust Company randasi pinigų, ..	328,342.86
	$1,331,770.79

Prie to mes turime pabriežti gana svarbų faktą, jogei visas ikišiolei vedamasis Lietuvos Laisvės Paskolos darbas ir visi su tuom besijungentieji iškaščiai, Lietuvos Valstybės Iždui nepadaro jokių iškaščių, nes visi ikišiolei padarytieji iškaščiai, kaip va: Pačios Lietuvos Misijos įstaigimas, užlaikymas raštynės, algų išmokėjimas, patsai bonų atspausdinimas, agitacija ir apgarsinimai, važinėjimai su prakalbomis, etc., pasidengia iš tų įplaukų, kurias apturi Lietuvos Misija kaipo mokestį už įvairius musų vientaučiams patarnavimus.

Pasirašome Rugp. 12, 1920,
New York City, N. Y.

Juozas O. Širvydas,
K. J. Krušinskas,
Vincas F. Jankauskas.
Lietuvos Misija.

UŽRAŠIKITĖ "SANDARĄ" SAVO PRIETELIAMS, GIMINĖMS Į LIETUVĄ.

Gerb. A. P. Naujokaitis iš So. Bostono, kuris užrašė į Lietuvą siųsti "Sandarą" savo giminaičiui, dabar jam rašo iš Lietuvos taip:

"GERBIAMAS TETĖNE!!!

Nuo jusų laikraštį "Sandarą" siustą mumis, gavome, kuris mus visus labai palinksmino, o ypatingai mane. — Pirma ekzemp. (t. y. 17 d. birželio, š. m., 25 num.) gavome 16 d. liepos ir tt. Už kuriuos vardu visos musų šeimynos tariu širdingai ačiu, kad teikėtės prisiųsti mumis tokį brangų musų Brolių-Amerikiečių svetį.

Perskaičius radome labai daug gražių, bei naudingų skaitymų, kame randame musų Brolių - Amerikiečių darbavimasi pasišventimą del Tėvynės - Lietuvos, ir kitokių skaitymų. Taigi prašau Gerbiamo Tėtėno, kad dar neperstotumėt siuntę mums "Sandarą".

Mes Lietuvos laikraščius ir skaitome, tik labai maži ir labai brangus, ir mažai naujienų ir skaitymų yra parašyta."

Tai matote, kaip Lietuvoje yra branginama "Sandara."

"Sandaros" Administracija.

T.M.D. Reikalai.

PROTOKOLAS IX SEIMO T. M. D.

Laikytas 20 ir 22 d. Birželio, 1920, Lietuvių Svetainėje, So. Boston, Mass.

Sesija I.

1. Nepribuvus Seiman nė vienam iš T. M. D. Centralinės Valdybos, Seimą atidarė vietinės T. M. D. 81-mos kp. pirmininkas J. P. Tuinila, 11-ta val, ryte, 20 d. Birželio, 1920 m.

2. Į komisiją priėmimui mandatų perstatyta ir vienbalsiai išrinkta: J. Overaitis ir St. Mockus.

3. Į komisiją kuopų įnešimų sutvarkimui perstatyta ir vienbalsiai išrinkta: J. Sekevičius ir St. Gegužis.

4. Mandatų tvarkymo komisija šaukia vardais delegatus; pasirodo, kad seiman pribuvo nuo sekančių kuopų delegatai:

3-čia kp., Brooklyn, N. Y.
1. Juozas Kripaitis.
7 kp., Lawrence, Mass.
2. Jonas Sekevičius,
3. Antanas Bagdonas,
4. Kajetonas Vidunas.
11-ta kp., Baltimore, Md.
5. Vincas Čepaitis.
20 kp., Cleveland, Ohio.
6. Povilas Vasiliauskas.
22 kp., Chicago, Ill.
7. Dr. A. L. Graičiunas,
8. M. Damijonaitienė.
23 kp., New Britain, Conn.
9. Antanas Mikalauskas.
24 kp., Pittston, Pa.
10. Tamas Paukštis.
25 kp., Shenandoah, Pa.
11. Stasys Gegužis,
12. Marė Kudeniutė.
36 kp., Norwood, Mass.
13. Jonas Pėža.
55 kp., Cambridge, Mass.
14. Kazys Sidabras,
15. Vincas Jankauskas.
68 kp., Detroit, Mich.
16. Juozas Overaitis.
81 kp., Boston, Mass.
17. J. P. Tuinila,
18. St. Mockus,
19. J. Palionis,
20. A. Bendoraitis,
21. P. Milijonis,
22. K. Singaila.
85 kp., Montello, Mass.
23. B. Juodris,
24. J. Samsonas,
25. A. Čižauskas.
111 kp., W. Lynn, Mass.
26. J. Klimas,
27. P. Balys.

A. B. Strimaitis paduoda raštišką prašymą, kad jeigu galima, kad delegatai teiktųsi priimti jį delegatu su sprendžiamuoju balsu, kaip pilnai užsimokėjusį narį (iš išnykusios 43 kp.).

A. B. Strimaitis priimtas vienvalsiai.

P-lė P. Jurgeliutė prašo priimti ją seiman su sprendžiamuoju balsu. Prašymas priimtas vienbalsiai.

Taigi T. M. D. IX Seime dalyvauja 27 delegatai nuo 14 kuopų ir 2 pavieniai. Viso 29 delegatai.

5. Rinmikai Seimo Viršininkų.

a) nominuota kandidatai į Seimo pirmininkus: J. P. Tuinila ir J. Klimas.

Balsuojant, Tuinila lieka išrinktas devyniais balsais Seimo pirmininku ir Klimas šešiais balsais vice - pirmininku,

b) nominuota Seimo sekretorium — J. Overaitis ir A. Mikalauskas. Balsuojant J. Overaitis liekasi išrinktas Seimo sekretorium vienuolika balsais ir A. Mikalauskas šešiais balsais pagelbininku.

6. Įnešta ir nutarta skaityti pereito seimo protokolą. Protokolas liekasi tuojaus perskaitytas.

7. Skaityta laiškas su linkėjimais ir patarimais, nuo gerbiamu T. M. D. narių J. Žemantaičio ir M. L. Vasiliausko iš New Yorko.

8. Nutarta daryti pertrauką pietams. Pirma sesija užsidarė 12:40 dieną.

SESIJA. II.

Seimo pirmininkas atidarė II. sesiją 2:30 po pietų.

9. Vardašaukis. Nepribuvo šie atstovai: K. Sungaila ir P. Jurgeliutė.

10. Centro viršininkų raportai.

a) Centro pirmininko raporto nebuvo.

b) Centro sekretoriaus - knygininko raportas priduotas raštu ir parskaitytas,

Raportas priimtas su pagarbos žodžiu.

c) Kasininko J. V. Liutkausko raportas skaitytas ir priimtas vienbalsiai,

d) Knygų peržiurėjimo komisijos raportas priimtas vienbalsiai,

e) Iš Literaturos bei Apšvietos komisijos vienas narys P. Norkus prisiuntė laišką— raportą, kuris buvo skaitytas ir priimtas.

II. Nepabaigti Reikalai.

Pakeltas klausimas apie lietuvių visuomenės knyginą. A. B. Strimaitis paaiškina, kad tas knygynas nėra vykdomas ir visos knygos yra grąžinamos atgal kun. J. Žiliui, ir tokiu budu tas reikalas liekasi užbaigtu T. M. Dr-joje.

12. Įnešimų komisija perskaito visus kuopų įnešimus. Jie liekasi priimti ir diskusuojami paeiliui vėliau.

13 Įnešta ir nutarta išrišti nuotikis 68-tos kuopos T. M. D. iš Detroit, Mich., kuri buvo Centro sekretoriaus pagarsinta organe, kaipo suspenduota ir išbraukta.

14. Perskaityta 68 kp. T. M. D. apelecija seimui. Apelecija priimta vienbalsiai.

15. Suspendavimas 68 kp. atrasta kaipo netikslingas apsireiškimas T. M. D. centro sekretoriaus ir tokiu budu 68 kp. T. M. D. buvo ir yra geram stovyje.

Bet seimo delegatai išsireiškė pageidavimą, kad 68 kp. ir visos kitos, kurios neužsimokėjo už 1920 m., kad užsimokėtų ir dirbtų su pasišventimu — del labo T. M. D.

Neužsimokėjusių kp. už 1920 m. yra 41 kp.

16. Nutarta vienbalsiai įnešti (sugrąžinti) T. M. Dr-jai visuotiną balsavimą (referendumą), rinkime Centro valdybos narių ir kitų svarbių dalykų.

17. Visuotinas balsavimas įeina į galią sekantiems rinkimams Centro Valdybos, o jeigu butų reikalas ir pirmiau.

18. Vienbalsiai nutarta siųsti į Lietuvą T. M. D. knygas.

19. Nutarta siųsti nemažiau 50% T. M. D. knygų taip greit, kaip bus galima. Pasirupins tai atlikti naujai išrinkta T. M. D. Centro Valdyba.

20. Nutarta atskirti sekretoriaus ir knygiaus tarnybas.

21. Nutarta slaptu balsavimu rinkti T. M. D. organą. Balsuojant "Sandara" gavo 24 balsus, "V. L." vieną balsą ir "Dirva" vieną balsą. Tokiu budu "Sandara" likosi išrinkta organu.

22. Vienbalsiai nutarta, kad T. M. D. išleistų vieną knygą tuojaus.

23. Nutarta, kad leidimą raštų nuskirs Literaturos Komisija ir Centro Valdyba.

24 Paimta ant apsvarstymo įnešimai 22 kp., Chicago, Ill., kad pakelti nariams mokestį $5.00 metams, ir įnešimas 20 kp. Cleveland, Ohio, kad pakelti po $2.00 metams. Balsuojant nutarta devyniais balsais prieš šešis palikti tą pačią mokestį, t. y. 1.00 metams iki sekančiam seimui.

25. Nutarta devyniais balsais prieš aštuonius, kad Centro sekretoriaus ir redaktoriaus tarnybas suvienyti.

26. Vienbalsiai nutarta, kad Centro sekretoriui - redaktoriui mokėti $300.00 metams algos.

27. Nutarta, kad T. M. D. Centro Valdyba atsišauktų į T. M. D. kuopas, kad kuopos imtų platinti T. M. D. išleistą literaturą. Joms duotų nuošimtį kuodidžiausį, beveik 60%.

Bet kuopos užsisakydamos knygas, turi užsimokėti iškalno. Tokiu budu bus užtikrintas T. M. D. turtas, ir sutaupintas laikas siunčiant kuopoms atskaitas.

28. **Rinkimai Centro Valdybos.** Nutarta nominuoti viešai, o balsuoti slaptai. Pirmininku perstatytas F. Živatkauskas ir jis kaipo Dr-jai reikalingiausi liekasi išrinktas vienbalsiai. Ant vicepirm., kandidatura paima J. P. Tuinila, J. Sekevičius ir J. Klimas. Balsuojant, Tuinila gavo 18 balsų, Sekevičius 5 b., Klimas vieną. Tokiu budu J. P. Tuinila likosi išrinktas vice-pirmininku.

Ant sekretoriaus - redaktoriaus kandidatura paima M. Damijonaitienė ir J. Sekevičius.

(Toliau bus).

AR JAU UŽSAKĖTE "SANDARĄ" Į LIETUVĄ?

Ar jau užrašiai savo giminėms į Lietuvą "Sandarą"? Jeigu dar ne tai užrašyk šiandien, Lietuvos žmonėms geriausiai patinka musų laikraštis ir jie varžosi nuo viens kito, kad tik gavus pasiskaityti **"Sandarą."**

PIRMA LIETUVOJE AUDYKLA

Už kelių mėnesių jau pradės verpti ir austi.

Mes, audėjai pamatėme,kad tuojaus yra reikalinga Lietuvoje verpimo ir audimo dirbtuvė. Tidel vyrai ir moters, visi prie Audeklynės stokime, šėrai yra po $10.00, mažiau neparduodame kaip 10 šėrų už $100.00.

Klauskite informacijų į centrą arba pas musų įgaliotinius arba kuopų viršininkus:

Naugatuck, Conn. ..... F. VILKAS
Manchester, N. H. ..... P. A. ANDRAJUNAS
Westfield, Mass. ..... J. ŽALA
Nashua, N. H. ..... A. TRAINAVIČIUS
Utica, N. Y. ..... A. S. KAUŠA.

KELIAUJANTI ĮGALIOTINIAI:

M. L. MASIONIS, ... iš Naugatuck, Conn.
V. J. KONDROTAS, ... iš Lowell, Mass.
V. BOREIKA, ... iš Newark, N. J.
J. ŠIMOKIS, ... iš Lawrence, Mass.
J. MAKOLA, ... iš Nashua, N. H.

DARBAI, KURIOS MES JAU ATLIKOME:

1. Suorganizavome $40.000.00 2-jų mėnesių bėgyje.
2. Sutvertos 8 audėjų kuopos.
3. Daromos sutartis su mašinų kompanijomis.
4. Pasiųstas atstovas į Lietuvą padaryti sutartį su Lietuvos Valdžią, kad tuojaus pradėjus darbą.

AMERIKOS - LIETUVOS AUDĖJŲ B-VĖ,
American & Lithuanian Textile Corporation,
218 TREMONT ST., BOSTON, MASS.

BEGALO SVARBU!

LIETUVA ATGAVO VILNIŲ IR GARDINĄ!

Pramonei dirva dabar pasididino dvigubai. Fabrikai turi darbo kelis kartus daugiau, negu kuomet nors pirmiau.

Fabrikų pelnas ir bendrovių turtėjimas auga neapsakomu spartumu. **Kas įdeda dabar į "NEMUNO" Bendrovę šimtą doliarių, tas už mėnesio - kito turės vertės už kelis šimtus doliarių.**

"Nemuno" Bendrovė nupirko Brolių Šulolovų fabriką Kaune ir dabar jau išrišbinėja žemdirbystei ir geležinkeliams reikalingus padargus. Fabrikas jau dirba. Bus daug padidintas, kaip tik susidės Amerikoje daugiau pinigų.

KAS ĮDĖS Į "NEMUNO" BENDROVĘ PINIGUS, TAS NESIGAILĖS. AMATNINKAMS, ŠĖRININKAMS PRIVILEGIJOS DARBE.

"NEMUNO" FABRIKAS TAI DIDŽIAUSIS DIRBANTIS FABRIKAS VISOJE LIETUVOJE.

Vienas Šėras $40.00.

Bet tai tik kol Lietuvos auksino kursas žemas; kaip tik Lietuvos auksino kursas pakils ir už "Nemuno" Bendrovės šėrus reikės kur kas daugiau mokėti. — Vienas asmuo gali pirkti mažiausia penkis šėrus.

VISI DĖKITĖS PRIE "NEMUNO" BENDROVĖS, NES TAI YRA DIDELĮ PELNĄ NEŠANTI BEDROVĖ. — PASISKUBINKIT, NES KUOMET LIETUVOS AUKSINO KURSAS PAKILS IR KUOMET "NEMUNO" BEDROVĖS ŠĖRAS KAŠTUOS DAUGIAU, NEGU KAD DABAR, KAD NEREIKĖTŲ GAILĖTIS, KODEL NEPASINAUDOJOTE GERA PROGA. — APSUKRŲS ŽMONĖS NAUDOJASI IŠ PIRMIAUSIOS PROGOS IR TODEL JIEMS SEKASI. BUK TOKIU IR TAMSTA, PASIPIRKDAMAS "NEMUNO" BEDROVĖS ŠĖRŲ!

"Nemuno" Bendrovę Amerikoje atstovauja Lietuvos Atstatymo Bendrovė. Visais "Nemuno" Bendrovės reikalais kreipkitės šiuomi adresu:

LITHUANIAN DEVELOPMENT CORP.,
294 8-th Avenue,
NEW YORK, N. Y.

AKCINĖ "VARPO" BENDROVĖ LIETUVOJ REIKALAUJA SPAUSTUVĖS.

Lietuvoje veikia Akcinė "VARPO" Bendrovė. Ji leidžia trię laikraščius, butent: "VARPĄ", "DARBĄ" ir "LIETUVOS UKININKĄ". Dabar ji pradėjo leisti knygas, kurių labai reikia Lietuvoje: vienos laidos knygos išeina po 20.-000 ir po 25.000 egzemplioriių. **"VARPO Bendrovei butinai reikalinga yra moderniškai įtaisyta spaustuvė. "VARPO" B-vė įgaliojo V. K. Račkauską įgyti Amerikoje spaustuvę ir tam tikslui įgaliojo jį parduoti amerikiečiams 2.000 "VARPO" Bendrovės akcijų. Kaina kiekvienos akcijos yra $20.00.**

Prie "VARPO' Bendrovės priklauso ir pinigus įmokėjo (nuo 5 ir iki 20 akcijų) šie asmens: dabartinis Lietuvos Premjeras Dr. K. GRINIUS, buv. Lietuvos Premjeras ADVOK. MYK. SLEŽEVIČIUS, Steigiamojo Seimo Vice - Pirmininkas DR. J. STAUGAITIS; Lietuvos Valstybės Atstovas Amerikoje ADVOK. JONAS VILEIŠIS; buv. Finansų Ministeris PROF. ŠIMKU; žinoma Lietuvos darbuotoja M. BORTKEVIČIENĖ; Steig. Seimo Nariai: A.RIMKA ir J. MAKAUSKIS; V. K. RAČKAUSKAS; A. IVAŠKEVIČIUS; K. JURGELIUNAS ir kiti.

Knygų leidimas Lietuvoje dabar yra pelningas darbas. Kas įdės tan reikalan pinigų — nesigailės. Prie "VARPO" prisidėti privalo pavieniai asmens, draugystės, kurioms rupi Lietuvos kulturinis kilimas. Tėv. Myl. Draugystės ir Susivienyjimo kuopos ir t. p.

AKCIJOS KAINA TIKTAI DVIDEŠIMTS DOLIARIŲ CERTIFIKATAI TUOJAU IŠDUODAMI, SU PARAŠAIS MYK. SLEŽEVIČIAUS, Dr. J. STAUGAIČIO ir J. MAKAUSKO.

Informacijų klausdami ir pinigus už akcijas siųsdami, adresuokite generaliam "VARPO" Bendrovės įgaliotiniui šitaip:

V. K. RAČKAUSKAS,
307 West. 30th St.,
New York, N. Y.

Lietuviai Amerikoje

WATERBURY, CONN.
"Varpiečių" Gegužinė.

Praslinkus tam nelaimingam streikui, kurs buvo nusilpninęs visą organizatyvį veikimą, palengvėliu vėl viskas pradeda grįžti į normales vėžes. Štai 25 d. Liepos vietinė Lietuvių Dramos draugija "Varpas" surengia "Gegužinę" arba laukų pasilinsminimą, p. Remeiko ukėje. Šioje gegužinėje dalyvavo skaitlingas burelis kaip "Varpiečių", taip ir pašalinio prakilnaus jaunimo, skaitliuje 20 vyrų ir 17 merginų. Pas visus buvo daug gyvumo ir geras draugiškumas, taip kad visi linksmai ir įspudingai praleido šventadienį, lygioje lankoje tarp žaliuojančių medžių žaisdami linksmiausius žaislus ir dainuodami gražiausias tautiškas daineles. Apie 4-tą val., pasidarbuojant panelėms D. Gvildžiutei ir M. Matukaičiutei ir pp. V. P. Ručinskui, A. P. Osteikai ir T. Bernotai, buvo surengti puikųs pietųs su skaniais valgiais ir saldžiais gėrimais. Sėdant pietauti likos sudainuota Lietuvos Himnas, gi per pietus sekė viena po kitai prakalbėlės ir išsireiškimai minčių, iš ko pasirodė, jog pas visus yra geras draugiškumas ir upas dideliam veikimui ateinantį sezoną.

Taipgi šiame išvažiavime du varpiečiai, p. K. Blažaitis ir J. Rimkevičius, atsisveikino su savo draugais, su kuriais tokiame gražiame sutikime gyveno per visą metų eilę, nes 14 d. rugpiučio išvažiuoja Tėvynėn - Lietuvon. Gi likusieji sudėjo prižadus, jog ateinantį sezoną su tikru pasišventimu veiks ir kels Lietuvių dailę.

Laimingos kloties jums, "varpiečiai", tokiame prakilniame tėvynės darbe. Stokite visi petys į petį ir traukite tą tvirtą virvę, o tuokart "Varpas" skambės kuogarsiausiai, ir tas jojo garsus balsas pasieks ausis kiekvieno musų brolio ir sesutės, kaip čia Amerikoje, taip ir laisvoje tėvynėje Lietuvoje.

K. Girkalniškis.

HERKIMER, N. Y.
Redaktoriaus Norkaus Prakalba Iškilmingoje Lietuvių Parodoje ir Aukos LNF.

Liepos 5, 1920, vietinė Šv. Jurgio Draugystė su Utica, Amsterdam, Little Falls ir kitų apielinkės lietuvių pagelba surengė iškilmingą apvaikščiojimą -pašventinimą Lietuvių Tautiškos vėliavos.

Nors šiame miestelyje yra tik apie 50 susipratusių lietuvių, o kita pora šimtų yra labai tamsųs ir su paliokais susimaišę, vienok minėtų apielinkių lietuviams padedant parodoje dalyvavo apie 1000 žmonių.

10 val. ryte paroda su lietuviškoms ir amerikoniškoms vėliavoms iš rusinų salės numaršavo į Šv. Stanislovo bažnyčią, kur kun. P. Vanagas iš Utica, N. Y. pašventino Lietuvos vėliavą ir pasakė patriotišką prakalbą. Su lietuviais parodavo ir ukrainiečiai su rusinais su savo vėliavomis. Lenkai šėlo iš piktumo, kad lietuviai taip gražiai paroduoja, o lenkų nesikviečia. Lenkai bėgiojo į policiją ir bandė užstabdyti parodą, sakydami, kad lietuviai tai bolševikai, bet miesto valdžia durnų paliokų neklausė, gi anglų spauda lietuvius išgyrė, parašė, kad tokios gražios parodos šis miestelis seniai nematė.

Kuomet minia atmaršavo į miesto sodną ir atvažiavo su Am. ir Liet. vėliavomis apkaišytais automobiliai, kuomet Šv. Cicilijos choras iš Amsterdam, po vadovyste p. Rąkausko sugiedojo Lietuvos himną. Maršuojant ir sodne griežė puiki italų orkestra. Amsterdamiečiai sudainavo pustuzinį puikių dainų, buvo paskaita ir deklamacijų.

Parodos pirm. J. Vasiliauskui perstačius kalbėt redaktorių Kastantą Norkų minia susispietė apie kalbėtoją ir kalbėtojas K. Norkus pasveikinęs paroduojančius kelis žodžius pratarė į ukrainiečius rusinus rusų kalboje, pagirdamas juos, kad jie pajutę savo šalių pasiliuosavimą iš cariškos vergijos dalyvauja su lietuviais, kurie taip pat nusimetė carų uždėtus materijalės ir politinės vergijos retežius. Pabriežė, kad didžiausis priešas ukrainiečių, rusinų ir lietuvių laisvės yra Lenkijos imperializmas, kurį, vandan Europos ramybės, reikia kuogreičiausia sutriuškinti. (Ukrainiečiai, rusinai ir lietuviai gausiai ploja, o lenkai sliukinėja ir "choleruoja").

Paskui pakalbėjęs lietuviškai g. K. Norkus patiekė sekančią rezoliuciją:

"Kadangi Lietuvių tauta dar 2000 metų prieš Kristaus gimimą brolškai gyveno Pabaltijoje, t. y. dabartinėje Lietuvoj, turėjo savo kalbą, kulturą, savo valdžios įstaigas;

Kadangi 1795 metuose Lietuvos teritoriją pasidalino tarpe savęs cariškoji Rusija su imperialistiška Vokietija ir musų tėvynę laikė bausausioje vergijoje;

Kadangi lietuvių tauta perkentė baudžiavą ir kitokių kankinimų smugius;

Kadangi 4,138,600 musų brolių lietuvių, 16 d. vasario, 1918 metų per savo valdžią visam pasauliui pasiskelbė savo tėvynės Lietuvos neprigulmybę ir budami karės nuterioti atstatė savo nuogas ir alkanas krutines ir išvijo iš Lietuvos rusiškas ir vokiškas užgriebikiškas armijas;

Kadangi Lietuvos teritorija apima 33,430 kvadratinių mylių, reiškia, du-kart daugiau negu Danija, Šveicarija, Belgija,, Holandija;

Kadangi Amerikoje gyvena 800,000 lietuvių, atvytų iš savo šalies žiauraus politinio ir materialio cariško režimo;

Kadangi Amerikos lietuviai yra ištikimi šioms Suvienytoms Amerikos Valstijoms;

Kadangi Amerikos lietuviai išpirko Suv. Valstijų Laisvės Bonų už $40,000,000;

Kadangi 35,000, jauniausių ir tvirčiausių Amerikos lietuvių laike šios karės stojo po Dėdės Samo vėliava ir nuvažiavę į Francijos laukus kovojo prieš žiaurų Vokietijos militarizmą;

Ir kadangi mųs broliai lietuviai mirė kovoje už šios šalies valdžios paskelbtus mažųjų tautų laisvės idealus, —

Del to mes vienbalsiai prašome Suv. Valstijų valdžios ir prezidento kuogreičiausiai pripažinti Lietuvos Respublikos neprigulmybę, kaip kad pripažino Švedija, Danija, Šveicarija, Anglija, Suomija ir kitos salys.

Mes taipgi reikalaujame, kad Suv. Valstijos pagelbėtų Lietuvos žmonėms išvyt iš savo tėvynės Lietuvos imperialistines lenkų armijas, kurios nežmoniškai terioja Lietuvą ir verčia lietuvius vergaut lenkų ponams.

Šios rezoliucijos kopijos turi but pasiųstos Suv. Valstijų prezidentui Woodrow Wilsonui, N. Y. valstijos senatoriui ir kongresmanui, o taipgi Amerikos spaudai."

(Pasirašo):
Juozapas Vasiliauskas, pirm.,
Juozapas Davidavičius, Ižd.

Ši rezoliucija tapo vienbalsiai priimta ir išsiuntinėta.

Po to visi numaršavo į tam tyčią pasamdytą sodną, šale miestelio, kur rengėjai išalkusius svečius vaišino skaniais valgiais ir gėrimais.

Publikai prašant Kastantas Norkus pratarė dar kelis žodžius apie Lietuvos Steigiamąjį Seimą ir papeikė sulenkėjusius lietuvius.

"Gėda lietuviams bučiuoti į tą vietą, kurią laižo apsiseilėję lenkai — sakė Norkus peikdamas lietuvius, kad jie eina į lenkišką bažnyčią ir Lietuvos priešams nuolankauti. "Jeigu jau ėsate taip g[illegible]šni, tat eikite į airių bažnyčią o tuomi greičiau nusikratysite [illegible]elemto "palioko" vardo — sak[illegible] kalbėtojas.

Paagitavus už parėmimą L. N. F. prakilinios dvąsos lietuviai suaukavo $113.00 del Lietuvos Neprigulmybės Fondo.

Rengimo išlaidų padengimui suaukavo $57.00, o už valgius ir gėrimus uždirbo kelis šimtus doliarių.

Tai pirmutinė tokia puiki paroda čia buvo ir pirmą kartą išgirdome tokį puikų kalbėtoją. Dabar sulenkėjusieji lietuviai meta šuniška paliokų kailį, kuriame iki šiol daugelis turėjo ir kvailai didžiavosi, kad jie išgamos.

Komitetninkas.

Iš Veikimo A.L.T.S. Kp.

GRAND RAPIDS, MICH.

Vietinė A. L. T. Sandaros 17 kp. buvo parengusi pikniką Juozo Smilgiaus girioje, apie 20 mylių nuo Grand Papids. Per girią teka upė — ten sandariečiai ir pašaliniai, šeimynos ir pavieniai, bei merginos, viso apie 50 žmonių praleido gražiai laiką bežaisdami žaislus po pavėsiu ir besimaudydami upėje. Taipgi buvo ir šaltkošės ir žėdnas turėjo įsidėjęs įvairių užkandžių. Pikniku visi buvo užganėdinti.

A.J.B.

LOWELL, MASS.
Prakalbos ir Aukos.

Vietinė A. L. T. Sandaros 49 kuopa surengė prakalbas Liepos 15, 1920 metuose. Kalbėjo gerbiamas Kastantas Norkus, buvo A. L. T. Sandaros redaktorius.

Gerb. K. Norkus savo kalboje nušvietė Lietuvos praeitį, dabartinį padėjimą ir prie kokios ateities turėtų eiti Lietuvos piliečiai. Taipgi ragino visus, pagal išgalės aukauti neprigulmingai Lietuvai.

Nors oras gana laštas, bet publikos prisirinko gana skaitlingas burys ir, matomai, buvo visi užganėdinti gerb. K. Norkaus kalba, ką liudyjo garsųs delnų plojimai.

Po to buvo renkamos aukos del neprigulmingos Lietuvos ir prirašinėjimas naujų narių prie A. L. T. Sandaros 49 kuopos.

Prisirašė nauji nariai sekanti: A. Sagatavičius, S. Malinauskas, J. Gulbickas, V. Valiulis, A. Juriavičius, M. Kačinskas, A. Sviencionis, A. Kasinskas, M. Jenkiavičius, T. Bagdžiunas, A. Jenkus, J. Jenkiavičius, Bronislovas Jenkauskas.

Del neprigulmingos Lietuvos aukavo po $1.00: Stanislovas Rusievičius, A. Kasinskas, St. Saulėnas, N. Radavičius, V. Valiulis, V. J. Kadrotas, K. Dzedulionis, M. Kačinskas, J. Ablačinskas, Z. Dziedulionis.

Po 50 centų: M. Ramanauskas, M. Vinickas, J. Zigmontas, B. Jenkauskas, A. Svienčionis, K. Baumila, A. Juriavičius, Jurgis Baumila, Petras Bagdonas. Smulkių aukų 15c.

A. L. T. S. 49 kp. rašt.,
Ig. Saulėnas.

A. M. AIDUKONIS,
11-tos A. L. T. S. kuopos, Waterbury, Conn., narys, išvažiavęs į Lietuvą.

J. LAURECKAS,
11-tos A. L. T. S. kuopos, Waterbury, Conn., narys, išvažiavęs į Lietuvą.

WATERBURY, CONN.
Atsisveikinimas su Prakilniais Sandariečiais.

A. M. Aidukonis, A. L. T. Sandaros 11-tos kp. narys Waterbury, Conn. 9 d. Birželio atsisveikino su savo draugais ir draugėmis, su kuriais per visą metų eilę gražiausiame sutikime gyveno, ir 12 d. Birželio laivu "Philadelphia" išplaukia Lietuvon. Gerb. Aidukonis yra karštas tėvynainis ir daug pasidarbavęs vietiniame veikime tarpe Waterburio lietuviai nuo pat prasidėjimo Europinės karės ir kaip tik prasidėjo amerikiečių lietuvių teikimas pašalpos savo broliams tėvynėje, jis visados buvo pirmas kaip su darbu, taip ir su aukomis, nes apie šimtą doliarių yra paaukavęs Lietuvos Neprigulmybės Fondui, taipgi ir kitoms labdaringoms įstaigoms. Budamas pažangioje dvasioje prigulėjo prie A. L. T. Sandaros 11-tos kp., prie L. D. D. "Varpo", prie T. M. D. 5-tos kp., prie Šviesos drg. ir kt. Šiais metais buvo Sandaros 11-tos kp. ir L. D. D. "Varpo" pirmininku ir T. M. D. 5-tos kp. raštininku.

Taipgi paskutiniais laikais yra pusėtinai praktikavęs mašinisto amatą, kas liudija, jog tėvynei visapusiškai bus naudingas. Sulig jo išsireiškimo: "Kuomet sugrįžsiu tėvynėn, tai visomis pajiegomis stengimuosi prisidėti prie pastatymo L. L. Rumo ar su kardu rankoje ar šeip kuom tik išgalėsiu.

J. Laureckas, taip kaip ir Aidukonis, priklausė prie aukščiau minėtų organizacijų, buvo geras tėvynainis ir geras rėmėjas L. L. reikalų.

Pertaigi aukščiau minėtos organizacijos linki savo nariams laimingos kelionės, o laimingai sugrįžus kuogeriausios kloties visame tėvynės darbę.

Jų Draugas Kazys.

ROCHESTER, N. Y.
K. Norkaus Prakalbos.

Sulig A. L. T. S. nuskirto maršruto, p. Norkus aplankė ir musų kolioniją 2 d. Liepos, š. m. Publikos atsilankė apie 400. Pirmininkavo A. L. T. S. 21 kp. pirm. p. D. Jokšas. Kuopos valdyba buvo nutarusi imti 10c. įžangos, kas buvo ir daroma. Pažangesnė publika nesipriešino įžangai eidami į svetainę, bet musų bolševikai fanatizmo prisigėrę sustreikavo prie svetainės, atkalbinėjo einančius į svetainę žmones, kas darė nemalonų įspudį per-šalį žiurint.

Kuopos pirmininkas D. Jokšas pasigailėjo streikierių, paliepė eiti visiems už dyką, tai tie sugužėjo su malonia šypsą į svetainę.

Kalbėtojas nupiešė musų tautos praeities skaudžius šimtmečius ir dabartės atgimusią Lietuvos Respubliką, iš ko buvo daug nemalonumo musų bolševikams ir klebonų berneliams, vyčiams. Publikai prakalbos, matyti, patiko, nes tankiai atsikartojo delnų plojimas. Tik tas nemalonu buvo, kad bolševikai be leidimo balso šukavo pakampiais. Dvidešimts naujų narių prisirašė prie A. L. T. S. 21 kuopos. Nepr. Fondan surinkta $9.00.

Gal ir musų kolonijos A. L. T. S. 21 kp. pradės narsiau kovot už tautos ir demokratijos idėją.

Paukštelis.

KENOSHA, WIS.

Sutvėrimas A. L. T. Sandaros 48-tos kuopos Kenoshoje, padarė labai daug triukšmo tarpe lietuvių. Susipratęs jaunimas, pilnas energijos ir tikrai suprantantis Sandaros principus, kuriems Lietuva yra už viską saldesnė, pradėjo rinktis į tą musų naują kariuomenę Sandarą, idant kovoti už tėvynės laisvę drauge su kitoms musų sesutėmis, A. L. T. Sandaros kuopoms.

Musų klerikalai gi pradėjo varyti dideles agitacijas su visokiais išmėtinėjimais ir jų paprastomis melagystėmis, kad tiktai sutrukdžius tas naujai pradėtas kulturingas musų darbas.

Musų klerikalai prirašinėja į savo laikraštpalaikį "Draugą" visokių melagysčių apie pil. K. Norkaus prakalbas, kurios buvo laikytos Kenosheje 23 Birželio ir prisikaišę tų popiergalių pilnus kišenius nešioja ant piknikų ir kaišioja visiems po nosia, kad skaitytų. Bet musų jaunuomenė jau pažįsta jų plauką ir nenori žiurėti į tokias korespondencijas, kuriose nieko kito nematysi, kaip tiktai klerikalų antrą prigimtį ir tikėjimą, tai yra melagystę, ir šmeižimus visų musų bendradarbių, kurie sunkiai dirba musų geresniai ateičiai.

Na, ir kur tau jie nebus priešingi sandariečiams, tiems žmonėms, kurie stovi už darbininkų laisvę ir žada atimti savo žemes nuo jų mylimiausių dvarponių. Sunkų ir labai sunku jiems yra žiurėti į tuos žmones, kurie pradėjo suprasti žmogaus gyvenimą ir kad jų jau ponai ir kunigėliai negali pasikinkyti į savo vežimą, kaip pirmiaus darydavo.

Tikrai galiu pasakyti, jums, klerikalai, kad jau jusų riebiosios dienos pradėjo džiuti, nes visi darbininkai žmonės jau supranta, kas tai yra laisvė ir jie nenustos kovoję už ją patol, pakol neukratys tų vergijos retežių nuo savo rankų.

Broliai ir sesutės! Jau mums pavargo rankos ir kojos tiems ponams bedirbant. Jau mums nuvargo musų sprandai prieš tuos ponus besikloniojant. Jau musų kruvinas prakaitas visas išlietas del jų troškimų.

Šiandien valanda jau išmušė, kad visi laisvę mylinti tėvynainiai turim stoti išvieno prie to didžio darbo, idant padaryti mus tėvynę - Lietuvą laisva, neprigulminga, demokratiška šalimi; kad nereiktų musų ateinančiai gentkartei lenkti savo sprandus prieš dykaduonius, ponus. Kad musų broliai, kurie mirė kovodami už tėvynės laisvę ant Francijos ir Lietuvos laukų nebutų mirę uždyką. Kad musų trispalvė vėliava, kuri yra musų brolių krauju npirkta, niekados nežutų, bet butų nunešta ant Gedimino kalno ir ten plevėsuodama per amžius skelbtų mums laisvę ir vienybę.

Nors ir daug musų jaunimo yra čia gimę ir augę, bet kai-kurie, kaipo dorų tėvų vaikai, išauklėti tikrai lietuviškoje dvasioje, stoja draugę su mumis prie darbo ir kiek galėdami remia tėvynės reikalus. Tarpe tų musų nepailstančių veikėjų, kurios čia augę, yra p-lės Ona Druktenaitė ir Petronėlė Savickaitė. Jos yra vienos iš pirmutinių iš dailiosios lyties, kad įstoti į Sandaros eiles.

Gaila, kad daugumas musų čia augusių lietuvių nenori nei pažinti savo žmonių lietuvių, bet tiktai laukia, kol koks svetimtautis arba lietuvis išgama atvažiuos pas jas su automobiliu ir išsiveš jas kur pasivažinėti, o tėvynės laisvė joms nerupi.

Kova už tėvynės laisvę eina smarkiai pirmyn, ir visi laisvę mylinti lietuviai laukia tos valandos, kada ta kova pasibaigs ir laisvė bus pilnai iškovota. Todėl, broliai ir sesutės, kurie suprantate mus tėvynės reikalus, kurie nebnorite, kad ponai mus valdytų ilgiaus, bet norite, kad darbininkai valdytųs patis savim Lietuvoje, kad Lietuva butų demokratiška šalis, tai stokite drauge su mumis į tą didelę politikos kovą, rašykitės prie 48-tos kuopos Kenosheje ir tokiu budu greičiaus prieisime prie susipažinimo su svarbiausiais tėvynės reikalais ir sykiu galėsime daugiaus naudos padaryti ir užkirsti kelią visiems aėvynės priešams, kurie nori ją parduoti paliokams arba rusams.

Todel prie darbo, Kenoshos jaunuomenė, o mus kova bus laimėta ir tada linksmai užgiedosime Liet. Tėvynė Musų.

P. Zakareviče.

BRIDGEPORT, CONN.
Išleistuvės ir Aukos.

Liepos 15-tą A. L. T. S. 15-tos kuopos buvo draugiškas vakarėlis pagerbimui draugų iškeliaujančiam į Lietuvą. Šie draugai iškeliavo: K. Ambraziunas, R. Tamulevičius ir A. Simėnas, Gaila, nes nustojom darbščių draugų. Šiam vakarėlyje dalyvavo nemažas bridgeportiečių burelis. Leidžiant draugiškai laiką prieita prie klausimo, kad butų reikalinga suaukauti nors maža auka našlaičiams Lietuvoje; suaukauta $16.50.

Toliau išsireiškė, kad yra reikalingos aukos ir Waterburio streikieriams — suaukauta $11.-45.

Aukavo šios ypatos Našlaičių Fondan: po vieną doliarį — J. Dulbis, A. Andrulaitis, L. Sinkus, J. Kitra, A. Kulkaitis, K. Kazakauskas, J. Eidukevičius, P. Sankus, A. Simėnas, Z. Ambraziunas, K. Ambraziunas, Sofija Minvičiutė, J. Jonušaitis. Sekančios ypatos aukavo po 50c.— J. Pudimas, Jieva Prapulionienė, A. Skirka, J. Tociuš, J. Graužas. Smulkių aukų vienas doliaris — viso $16.50.

Waterburio streikierių šelpimui aukavo šios ypatos: A. Andriulaitis, $2, J. Kitra $2, P. Sankus $1.00, J. Ausukaitis $1.00, J. Grauža $1.00, L. Sankus $1.-00, J. Eidukevičius $1.00, K. Kazakauskas $1.00, J. A. Pudimas $1.00, J. Jonušaitis 50c., A. Kulkaitis 25c. — viso $11.75.

Atsityje A. L. T. S. 15 kp. laikys susirinkimus kas antras utarninkas po pirmai kiekvieno mėnesio, Kliubo svetainėje, 426 Broad St. Visi nariai malonėkite atsilankyti ant susirinkimų, nes turim daug dalykų apkalbėjimui.

Kp. raštininkas, A. Sapega.

TORRINGTON, CONN.

A. L. T. S. Kuopa 71.

Musų sandariečiai pradeda nors kiek daugiau darbuotis. Laikant susirinkimą, 27 dieną Birželio, nors maža narių buvo susirinkę, venok ir tie nutarė parengti išvažiavimą arba pikniką ant 25 dienos Liepos. Labai butų malonu, kad lietuviai pamėgtų pasilinksminimus ir tautos reikalus. Jaunų vaikinų ir merginų, nepriklausančių nė jokiai lietuviškai organizacijai, yra pusėtinas burelis. Jau buvo nekartą kviečiama į Sandarą prisirašyti. Prisirašykite, Torringtono lietuvaitės, o turėsite daug geresnių laikų ir visokių pasilinksminimų ir įgysite sau geresnį vardą tarpe lietuvių ir pasidarbuosit, daugiaus Lietuvai brangiai musų tėvynei.

Kodėl mes Torringtoniečiai negalime taip pasirodyti, kaip kiti miesteliai? Broliai ir sesutės, per savo apsileidimą!

Vaikinai priklauso prie Sandaros, taipogi apie dvi merginos, kurioms rupi musų tauta, ir jos žada, kiek tik pajiegų turės pasidarbuoti tarpe lietuvių.

Taipogi turiu paminėti, kad Sandaros 71 kuopa rengia visokius išvažiavimus, pasilinksminimus, ir dar sandariečiai rengias chorą sutverti. Tai vis čia gena proga jums, kurie dar nepriklausot prie Sandaros, prisirašyti kuogreičiausia. Kada buna kuopos susirinkimai, malonėkite atsilankyti. Kad jus visi ateitumėt ant susirinkimų, daugiau balsų, daugiau visko galėtumėt nutarti, parengti kokius nors vasariškus pasilinksminimus, vieton laiką praleisti prie kaziravimo, praleistumėte ant šviežio oro, kur saulutė šviečia ir vasaros vėjas pučia, tad musų sveikatą butų geresnė ir gyvenimas ilgesnis ir naminis sutikimas geresnis. **Sandarietis.**

RACINE, WIS.

Birželio 27 d., A. L. T. Sandaros 35 kuopa laikė susirinkimą Union Hall. Apart svarbesnių nutarimų, nutarė pirkti Liet. L. P. Boną už $100.00 ir pinigai atstovams susirinkus įduoti, kad nupirktų boną ir nuėję į stotės posėdį, kad praneštų, jog A. L. T. S. 35 kp. pirks ir už antrą šimtinę.

Nutarta, kad pirktas bonas sumoj $100.00 butų paaukuotas Lietuvos prakilniai įsteigai Aukštiems Kursams ar kitai panašiai įsteigai, bet kol kas boną globos kuopos pirmininkas g. Pilipavičius. Nutarta dar vieną išvažiavimą rengti, kuriame bus nutraukti sandariečių ir svečių paveisklai.

Piknikui ar išvažiavimui yra nusamdytas parkas Klinkerts Park, mieste, ant Rugpiučio 8 d.

Nutarta, kad Sandaros kuopa užpenumeruotų anglų kalboje leidžiamą mėnesinį žurnalą po vardu "Buster" — jame rašoma apie Lietuvos reikalus. Žurnalas bus užprenumeruotas į vietinį miesto knygyną "Public Library". Paaiškėjo, kad veiklųs sandariečiai, nariai 35 kuopos rengiasi į kelionę į Lietuvą butent: Antanas Darkintis, Jonas Bakutis. Nutarta šitiems Liet. piliečiams surengti išleistuvių atsisveikinimo vakarienę.

Prot. rašt., **M. Kasparaitis.**

NEW PHILADELPHIA, PA.

Liepos 17 d., 7 val. vakare pas K. Levinską įvyko pirmas Am. Liet. Taut. Sandaros 6-tos kuopos susirinkimas. Susirinkimą atidarė G. Sabaitis, pakvietė narius prie tvarkos ir pareiškė,kad reikia išsirinkti kuopos valdybą.

Vienbalsiai valdybon išrinkti: pirm. — G. Sabaitis, rašt. — Jul. Klimaitis, kasier. — J. Jurčiukonis. Tarpe kitų nutarimų, nutarta kuopos mitingus laikyti kas mėnesis, antrą nedėldienį 3-čią val. po pietų.

Kp. Korespondentas.

Lietuviu Banka New Yorke

Inkorporuota ant $200.000.00 su perviršių $50.000.00

PIRKITE BALTIC STATES BANKO ŠERUS!

VIENAS ŠERAS - $130.00

BALTIC STATES BANK - tai svarbiausia valstybinė Lietuvių įstaiga.

BROLAU IR SESUO! Atsiminkite, jog musų tauta, gyvendama savistoviai, turės piniginius reikalus su visomis valstybėmis. Daugiausia tų reikalų bus su Suvienytomis Valstijomis, nes čionai yra didžiausia Lietuvių Išeivijos prieglauda, ši šalis, tad ir ves didžiausią biznį su Lietuvą, musų tėvyne. Pirkliaujant su svetimomis, šalimis, Lietuviams reikia turėti savo įstaigas. Bankas šiame atvėjyje yra reikalingiausia įstaiga. Tatai, nes, lietuviai stokime darban ir sudarykime PILNAI LIETUVIŠKĄ BANKĄ.

BANKINIS PELNAS.

Kas tik pirko kokio-nors Banko šėrus, tas negali atsidžiaugti tuomi savo pasielgimu. Bankai duoda didžiausius pelnus. 1918 metuose Suvienytų Valstijų bankai davė, vidutiniai, 58% gryno pelno. Baltic States Bank — Lietuvių Bankas — ir-gi bus tokia įstaiga, kuri duos didelį pelną.

BANKO INKORPORAVIMAS.

BALTIC STATES BANK yra inkorporuotas New York valstijoje ant 200,000 dolarių. Jau gauta leidimas atidaryti Banką. O New Yorko valstija Bankus gerai prižiuri, todel nėra riziko dedant pinigus į Baltic States Banką arba perkant jos šėrus. — Šio Banko įsteigėjais yra: W. J. Nash, Irving National Bank'o Vice-Pirmininkas; Allan I. Cole, Bankierius iš Bankers Commercial Security Co.; Advokatas J. S. Lopatto; M. W. Bush, Lietuvos Atstatymo Bendrovės Iždininkas; A. B. Strimaitis, plačiai žinomas veikėjas.

LIETUVIAI TURI TURĖT DAUGIAUSIA ŠĖRŲ.

Amerikonai, kol kas prie šio Banko prisidėjo su maža šėrų dalimi: tiktai pora žmonių paėmė po 10 šėrų. Bet jei jiems parduotume — tai jie paimtų visus šėrus. Banko valdybos noru yra visus šėrus parduoti Lietuviams. Viso išparduota jau apie 1000 šėrų. Veik visas tas skaitlius yra lietuvių užpirktas. Dar liko parduoti suvirš 900 šėrų. Norima, tad, kad ir šiuos šėrus Lietuviai nupiktų. — Pasistengkite, tat Broliai ir Sesers!

ĮSTOJIMO TEISĖS.

BALTIC STATES BANKO vienas šėras kaštuoja $130.00. Galima pirkti po vieną šėrą ir daugiau. Bankas inkorporuotas ant $200,000. Perviršiaus turi buti $50,000. Organizavimo išlaidoms reikia turėti $10,000. Viso turi but sukelta $260,000.00.

BANKO NAMAS.

BALTIC STATES BANKUI namas jau yra prirengtas. Netrukus Bankas bus atidarytas. Įrengiama komoderniškiausia, kaip ir visų Amerikonų vėliausiai įsteigtų Bankų. Bankui parinkta labai patogi vieta. Apielinkėje Bankų visai nėra. Tikimasi, pačioje pradžioje, gauti apie $3,000,000 taupymo skyriun ir apie $2,000,000 čekių skyriun. Abelnai per metus Bankas turės apie $10,000,000 apyvartos. — Dividendai bus mokama iš gryno pelno. Šėrų vertė augs greitai ir sieks augšto laipsnio.

NAUDOKITĖS PROGA.

Lietuviai, žinokite, kad New Yorko Bankai duoda didžiausią pelną! Iš čionai plaukia pasaulinis biznis, plauks ir Lietuvių biznis. Naudokitės proga, Broliai ir Sesers, dėkitės prie šio Banko, pirkdami jo šėrus. Vienas šėras kaštuoja tiktai $130.00.

BANKO VEDĖJAI.

BALTIC STATES BANK vedėjai yra Pirmininkas— ADVOKATAS J. S. LOPATTO; Vice-Pirmininkas — M. W. BUSH; Kasininkas ir Banko vedėjas — Amerikietis A. I. COLE; Direktoriai — W. J. NASH ir A. B. STRIMAITIS.

Baltic States Bank yra Valstijinis Bankas (State Bank)

Pirkite greitai Baltic States Banko šėrus, nes jį norima tuojaus atidaryti. Pirkdami BALTIC STATES BANKO šėrų čekius ar Money Orderius išrašykite Baltic States Bank vardu ir siųskite šiuo adresu:

BALTIC STATES BANK
294 — 8th Ave.,
New York, N. Y.

Pinigų Siuntimo Agentura

Siunčiu pinigus į Lietuvą pagal žemiausį dienos kursą su pilną gvarancija. Taipgi siunčių lenkų pinigus į lenkų užimtą Lietuvą ir visą Lenkiją.

Suteikių rodas grįžtantiems į Lietuvą, parupinu pasportus, laivakortes ir kaip parsikviesti gimines iš Lietuvos. Adresas:

P. MIKOLAINIS,
53 Hudson Ave., Brooklyn, New York.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Phone So. Boston 2488.
DR. J.C. LANDŽIUS SEYMOUR
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Gydo aštrias ir chroniškas ligas vyrų moterų ir vaikų. Examinuoja kraują, spjaudalus, šlapumą ir t. t. savo laboratorijoje. Pritaiko akinius. Suteikia patarimus laiškais kitur gyvenantiems. Adresas:
366 Broadway, S. Boston, Mass.
L. D. S. Name ant kampo E ir Broadway.
PRIIMU LIGONIUS:
Nuo 9 iki 11 iš ryto, nuo 2 iki 4 po piet, nuo 7 iki 9 vakare.

Tel. S. B. 27.
Dr. M. V. Casper
(KASPERAVIČIUS)
— LIETUVIS DENTISTAS —
Priėmimo valandos:
nuo 9:30 iki 12 dieną,
nuo 1 iki 5 po pietų ir
nuo 6:30 iki 9 val. vakaro.
451 Broadway
So. Boston, Mass.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akiu Specijalistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu. South Boston.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Bell Phone Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandos;
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P. M.
Nedeliomis iki 4 po piėtu.

PLAUKAI
Kurių praratėję, nušipę, žili taip-gi pleiskanos, niežėjimas, šašai ir kitoniškos ligos odos ir plaukų bus į trumpą laiką prašalintos, tiktai prisiųskitė 24c. po du centus stenpose ir savo antrašą, o gausitė jus gyduolių prabai, tik priminkitė ligą odos ar plaukai, ir kreipkitės greit pas:
WESTERN CHEMICAL CO.,
P. O. Box 9., Wilkes Barre, Pa.

Didžiausias Knygynas
J. B. Aglinsko, Chicago
Užlaikau Knygų Krautuvę, parduodu įvairaus turinio knygas, kaip tai: beletristika, ekonomiją, sociologiją, politiką, gamtos ir kiti mokslai. Hygiena, istorija, etnologija, biografija, kalbamoksliai, poezija ir teatrams knygos. Taipgi primu paskelbimus, užrašau laikraščius ir pavieniais parduodu sekančius: "Naujienas", "Keleivį", "Kardą", "Dilgėles," "Sandarą," "Amerikos Lietuvį" "Dirvą" ir kitus. Prisiųsdami už 6c. krasaženklių reikalaukite katalogo.
Adresuojant:
DARBO ŽMONIŲ KNYGYNAS,
3238 S. Halsted St., Chicago, Ill.

KAM KENTĖTI?
Raumatizmo, neuralgijos ir raumenų gėlimai greitai nustoja, jeigu patrini su
PAIN-EXPELLER
Vaizbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise.
Žiurėk, kad gautum tikrąjį-garsųjį per daugiau kaip 50 metų.
Reikalauk, kad turėtu Ikaro (Anchor) Vaizbaženklį.

PIRKITE LIETUVOS LAISVĖS BONUS

Lietuviu aptieka
Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.
Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo; nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai uždyka.
H. CABITT,
100 SALEM ST., BOSTON, MASS.

Žmogue kasosi galvą, kad palengvint niežėjimą. Kasįmasi pasidaro paprociu, ir tuomet žmogus kasosi nejučioms. Bet jis žino, kad jam niežti, ir visi kiti tą žino.

Vyrai ir moterįs kenčia niežėjimą nuo pleiskanų, o kenčia bereikalingai, nes tą niežėjimą galima lengvai prašalinti. Nebus daugiau niežėjimo, kasįmosi, plaukų slinkimo ir kitų nesmagumų, įvykstančių nou pleiskanų.

RUFFLES

panaikins visus niežėjimus ir išvalys iš galvos visas pleiskanas. Paskui tik retkarčiais suvilgymas galvos apsaugos ją nuo pleiskanų atsinaujinimo.

RUFFLES yra maistinga maudynė galvos odai ir plaukams. Ji nesugadins nei jautriausios odos. Jus negalite apsieiti be RUFFLES, jei turite pleiskanų.

Jus aptiekininkas parduos jums už 65c. bonkutę. Mes taipgi galime atsiųst jums tiesiog, jei gausime nuo jusų 75 centus pačto markėmis ar money order, kuriuos siųskite šiuo adresu:

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

Vietos žinios.

BOSTONO APSKRITIS.

Lietuvos Laisvės Paskolos reikale musų apskrityje lankyšis Misijos nariai su prakalbomis nuo Rugsėjo 12 dienos ir važinės po įvairius miestus per visą sąvaitę, arba ir ilgiau, jeigu bus reikalinga.

Visas kolonijas užprašau rengtis prie darbo, tai yra rengime prakalbų ir pardavinėjime bonų, nes mums butų gėda, jeigu mes negalėtume sukelti mums paskirtos sumos.

Atsišaukit pas mane ir praneškite, katros dienos butų geriausios jusų mieste, o mes stengsimės kuogeriausia visoms kolonijoms paskirti dienas.

K. Jurgeliunas,
377 Broadway,
So. Boston, Mass.

L. D. ir M. "Gabija" turės išvažiavimą nedėlioje, rugpiučio 22d., ant Kabošiaus ukės, Bedford, Mass.

Visi draugai, vyrai ir merginos gabijiečiai kviečiame nedėlios ryte, 10 val. susirinkti prie Sandaros kliubo svetainės, 327 E St., kerte Broadway; iš čia trokais visi kartu važiuosime virš minėton vieton.

A. Mockevičius ir
A. Juodgudis.

EXTRA SUSIRINKIMAS.

Nuteriotos Lietuvos Draugų Komitetas šaukia extrą susirinkimą ant 24 rugpiučio, Lietuvių svetainėje, kampas E ir Silver St., So. Boston, Mass., 7:30 val. vakare. Bus svarbus nutarimai ir apsvarstimai, nes pagal Lietuvos valdžios sumanymą ir Misijos pranešimą, "Nuteriotos Lietuvos Draugų Komiteto" turi but permainytas vardas ant "Lietuvos Piliečių Sąjungos". Kiti visi paaiškinimai bus susirinkime. Todel malonėkite susirinkti kuoskaitlingiausia.

N. L. D. Komitetas,
Sekr. **J. Varaitis.**

KONSERVATORIJOS MOKINIŲ KONCERTAS.

Lietuvių Muzikos Konservatorijos mokiniai turėjo koncertą, po vadovyste komp. Miko Petrausko, Lietuvių Svetainėje, liepos 25 dieną. Dalyvavo keliolika solistų. Šis koncertas buvo kaipo užbaigimas Lie.Muz. Konservatorijos 1920 m. mokslamečio, delto jame buvo dainuoti vokalizai. Šiuos metus laipsnius "Muzikos Mokytojų" gavo: Jokubas Varaitis, Antanas Bačiulis, Antanas Sodeika ir Juozas Navadauskas. Dar turėjo gauti ir Juozas Žiuronas, bet kaszin delko paskutiniam išmėginime nedalyvavo ir pertai diplomo negavo. M. Biekša gavo vardą choro ir orkestros vedėjo.

PRANEŠIMAS.

A. L. T. S. 64 kp., Binghamton, N. Y.

Gerbiamieji sandariečiai, nepamirškite, kad A. L. T. S. 64 kp. persikėlė mitingų laikyti į kitą vietą. Dabar mitingai visados bus Lietuvių svetainėje, sklepe, 267 Clinton St. Mitingai bus kas mėnesis po pirmai nedėliai panedėlio vakare, 7:30 val.

Taigi nepraleiskite šio pirmo susirinkimo, nes yra daug svarbių nutarimų **J. Vaitekunas.**

ULTIMATUMAS.

Gerbiamieji! Dar vienas žodis prisidėjusiems pinigiškai ir simpatiškai prie išleidimo knygos "Svetimoj Padangėj Pasaulio Verpetuose".

O tas žodis yra sekamas: nenustokite vilties, kad tas gražus veikalas nepasirodys pažadėtame laike. Autoriaus noras yra žodį laikyti. Bet spaustuvė, kurioje ta knyga spauszdinama yra, buvo priversta persikelti į naują vietą. Persikėlimas-gi reikalauja mašinų išardymo ir atstatymo, o tas reiškia laiko pailginimas.

Bet kaip spaustuvė susitaisys naujoje vietoje, tuomet griebsis prie užbaigimo virš minėtų raštų.

Nusitikiu, kad "Sandaros" Administracija ištesės užbaigti spaudos darbą neilgiau, kaip į šešes savaites laiko ir ta knyga turi but užbaigta. O tuomet žemiau pasirašiusiam autoriui bus galima išsiuntinėti tuos raštus į užsisakytas vietas. Bet jei "Sandaros" spaustuvė negali į tą laiką padaryti jai prigulintį darbą, tai spaustuvės administratorius pats turi pranešti visuomenei **kodel ne, ir kada** ji tikrai darbą padarys?!

Vardu visų prisidėjusių ir rėmėjų to darbo,

Autorius **A. J. Jokubaitis,**
327 E Street,
So. Boston, Mass.

Nuo paskelbino šio laiško, mes tikri, kad laiku 6 savaičių užbaigsime spausdinę virš minėtą p. Jokubaičio knygą. Prenumeratoriai teiksis turėti kantrybės, nes mes pagal savo išgalę knygą spausdinam ir musų noru yra kad ją kaip greičiausia užbaigus.

"Sandaros" Administr.

GERIAUSIA Siųsti pinigus į Lietuvą per
PETRĄ BATKEVIČIĄ
877 Cambridge St.,
E. Cambridge, Mass.

MUZIKOS MYLĖTOJAMS.

Nauji ir gražus muzikos veikalai, gaidos su žodžiais del piano ką tik išėjo iš spaudos:

1. "Gana Broliai", duetas ..... 50c.
2. "Kas man darbo", duetas .... 50c.
3. "O Lietuva mumylėta", duetas 50c.
4. "Sudiev Gimtine", solo ..... 50c.
5. "Laiškas pas Tėvelį", solo .... 50c.

Užsakant šiuos veikalus, kartu reikia siųsti ir pinigus par Money Orderį arba registruotam laiške (stempų nesiųskitė). Išleidėjo vardu:

J. A. ŽEMAITIS,
315 So. West St., Shenandoah, Pa.

PRANEŠIMAS.

Šiuomi pranešu visiems savo gerbemiems viengenčiams, kad aš pardaviau savo vaistinę, kurią laikiau per daugelį metų Chicagoje, po No. 3601 So. Halsted St. ir buvau pasirengęs keliauti į Lietuvą, bet dėlei tulų priežasčių negalėjau išvažiuoti iš šios šalies, todel-gi dabar pirkau naują vaistinę priemiestyje Chicagos, tai yra **Cicero, Ill.**

Kurie turėjote ar turite reikalus pas mane, meldžiu kreipties ypatiškai arba per laiškus sekančiu antrašu:

F. A. JOZAPAITIS, R. PH.,
Prescription Drug Store,
4847 W. 14th St., Cicero, Ill.
Tel. Cicero 39.

LYNIEČIŲ ATYDAI!

Kas norite gauti tikro medaus ir midaus gėrimo, lietuviškos tikrų rugių duonos, ir kitokių užkandžių ir saldainių, reikalingų del žmonių, visados kreipkities musų krautuvėn, gausitė gerą patarnavimą.

FELIKSAS BACEVIČIUS,
57 Linden St., West Lynn, Mass.

ANT PARDAVIMO NAMAS.

Parsiduoda gražus namas Roxbury, Mas. netoli Jamaica Plains čeverykų dirbtuvės, dvi minutės eiti iki gatvekurių. Namas del šešių šeimynų gyvenimai, užpakalyje piazai, toiletai, prausyklos, skalbyklos, gasai, pečiai, naujai visas vidus ir laukas maliavotas, yarde vietos del automobilių budos pastatymo, į mėnesį randos neša $77.00, už metus $924.00.

Priežastis pardavimo, savininkas turi greitai išvažiuoti į vakarines valstijas su biznies reikalais, nėra kam namą prižiurėti, todel greitai turi buti parduotas už $7200.00, įmokant mažą sumą, o likusi suma pasilieka ant lengvo išmokėjimo ir už mažą nuošimtį, geriaus negu rendą mokėti. Norinti matyti atsišaukite pas:

J. JANUŠAS,
P. O. Box 92, Montello, Mass.

FARMOS, FARMOS!

Pirkitė ukes didžiausioje lietuvių kolonijoje Michigan valstijoje, čia jau pirkė ukes, virš 400 lietuvių.

Pirkite šį rudenį, nes sekantį pavasarį bus brangiaus. **Fountain** apielinkėje žemės yra pagarsėję savo gerumu ir viršija visas kitas žemes, kokios tik yra parduodamos.

Michigan Valstija.

Parduodu Farmas ant lengvų išmokėjimų, turiu del pardavimo 57 farmas, su budinkais ir dideliais sodais, prie upių ir ežerų, taipgi turiu daug farmų su gyvuliais ir padargais bei javais. Del platesnių žinių rašyk man, o gausi farmų katalogą.

J. A. ŽEMAITIS,
R. 1, Fountain, Mich.

REIKALINGAS . DARBININKAS

Lietuvių Cooperativiškoj Mėsos ir Grocenio Krautuvėje. Jieško darbininko prie marketo vežėjo, kuris butų apsipratės pirkti tavorą, galintis važiuoti automobilium, ir mokėti bučerio darbą; reikalinga maža kaucija. Darbas ant visados; alga gera. Meldžiame atsišaukti po adresu:

LIET. BRIGHTONO COOPERACIJA,
24 Lincoln St., Brighton, Mass.

PAJIEŠKAU savo brolių Steponauskų gyvenančių Amerikoje.

Jonas Steponauskas, Samsoniškių kaimo, Šunskų valsčiaus, Mariampolės apskričio, meldžiu atsišaukti pas:

Kast. Draugelis, R. 4, Thorp, Wis.

PAJIEŠKAU brolio Martyno Mockaus, sodžiaus Naciunų, Seredžiaus valsčiaus, Kauno apskrities. Prieš karę gyveno Brooklyn, N. Y. Labai norėčiau sužinoti ar gyvas, ar miręs. Malonėkite pranešti, arba patsai atsišaukite laišku. Labai reikalingas namuose, nes tėvas mirė.

Damicelė Mockitė,
Sodžius Naciunų, Pašta Vilkija,
Apskritis Kauno,
LITHUANIA.

PAJIEŠKAU Brolio dukters, Marijonos Bacevičiutės, paeina iš Lietuvos: Berulštiškės kaimo, Lukšių parap. Pirma gyveno Grand Rapids, Mich., bet iš ten išvažiavus kur, nežinia. Kas apie ją žinote arba pati, meldžiu atsišaukti.

Feliksas Bacevičius,
57 Linden St., W. Lynn, Mass.

$50.00 ATLYGINIMO kas pirmas praneš apie STANLEY N. SEDICK, rusas, apie 25 metų ir MERY KUNČIUTĖ, 14 metų. Čia yra ir jų pa-

veikslai. 20 kovo Sedick išviliojo mano dukterį į teatrą ir nuo tos dienos mergaitė prapuolė. Kas pirmas apie tai praneš policijai ir mums, tas gaus atlyginimą.

Jo du priešakyje viršutiniai dantys auksiniai.

ANNA KINCHAS,
327 Wood Ave., Hyde Park, Mass.

PARSIDUODA PIGIAI

Forničiai - rakandai, 5 kambarių, visi kaip nauji, priežastis pardavimo, greitai išvažiuoju į Lietuvą. Atsišaukite pas:

PRANĄ MILIŠIUNĄ,
301½ W. Broadway
So. Boston, Mass.

PARSIDUODA FORNIČIAI.

Keturių ruimų, visai nauji galima imti su visais ruimais, penki ruimai, visai naujai ištaisyti, randa nebrangi. Savininkas išvažiuoja kitan miestan. Galima matyti 5 val. vakare, po No. **43 Sixth St., ant 3čių lubų, So. Boston, Mass.**

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS

Žinomas senas biznierius
ANT. NAUJOKAITIS
208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.

LIETUVIU ĮSTAIGA

BALTIC STATES FINANCE CORP.
(INKORPORUOTA MASS. VALSTIJOJE).

Capital Stock $100,000

Ši korporacija likos sutverta geresniam aprupinimui keliaujančių Lietuvon Lietuvių reikalų.

PARDUODAM LAIVAKORTES, SIUNČIAM PINIGUS Į LIETUVĄ.

Kurie Manot Važiuoti į Lietuvą.

Pirkite laivakortes iš laiko, nes sunku gauti vietos ant laivų. Laivai išeis šiomis dienomis sekančiai:

Su persėdimu. Rugp. 21, 24, Rugs, 2, 11, 18, 25.
Anglijoje. Iš New York ant Hamburgo arba Liepojaus.
Tiesiog. Rugs. 11 25 iš New Yorko į Hamburgą.
Plaukianti. Rugp. 21,28,Rugs. 4, 18, 25 iš New Nork į Antwerp.
Laivai. Rugp. 28, Rugs. 8,14,22 iš New York į Rotterdam

Mes pasitinkam kievieną atvykstantį iš toliau ar jis atvažiuotų į Boston ar New York ir aprupinam jo reikalus pas Custom House, Internal Revenue kolektoriu ir kitus reikalus.

Laivakortės per vandenį $100.00. Head Tax $5.00.

Nuvažiavę į Hamburgą lengvai pasieksite Lietuvą. Užsisakydami laivakortę prisiųskite $25. Pasportus mes parupiname gyvenantiems Bostone ar netoli Bostono. Iš tolimesnių miestų norėdami gaut informacijų kreipkitės pas:

BALTIC STATES FINANCE CORP.

361 Broadway, So. Boston, Mass.
TELEPHONE S. B. 1061.

"LIETUVOS UKININKAS"

savaitinis laikraštis su priedais "ŽEMĖ", "SVEIKATA" "JAUNIMAS" ir dailės. Kaina metams Amerikoje $2.00, Lietuvoje $1.50.

"D A R B A S"

eina du kartu savaitėje ir bus dienraščiu. Kaina Amerikoje $3.00, Lietuvoje $2.50.

"V A R P A S"

eina kas mėnesis, puikus mokslo, politikos, dailės ir visuomenės mėnraštis. Kaina Amerikoje $2.00, Lietuvoje $1.50. Užsirašykite čionai paminėtus laikraščius savo giminėmis Lietuvoje, nes jie karo nuvarginti ir neturi už ką patįs užsirašyti, taipgi užrašykite ir sau Amerikon.

Kaip su užrašymų laikraščių, taip ir kitais Varpo Bendrovės reikalais kreipkitės pas Varpo Bendrovės atstovą Amerikoje šiuo adresu:

M. L. VASILIAUSKAS,
307 W. 30TH ST., NEW YORK, N. Y.

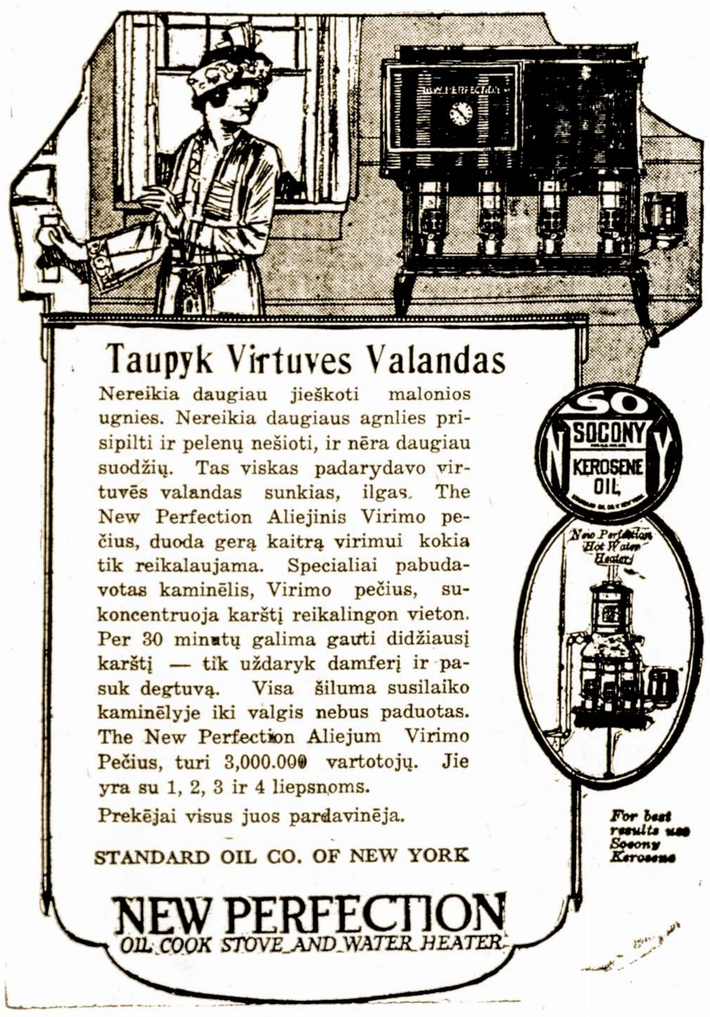

DIDŽIAUSIS RUBŲ IŠDIRBIMO FABRIKAS LIETUVOJ

ATSIDARIS ŠĮ RUDENĮ.
REIKALINGI ĮVAIRŲS DARBININKAI.

Bus reikalinga šimtai įvairių darbininkų. Tad visi, kurie rengiaties grįžti Lietuvon ir norite užtikrinti sau užsiėmimą, rašikitės prie Lietuviškos - Amerikoniškos Rubų Išdirbimo Bendrovės.

Kiekvienas, gali tapti virš minėtos bendrovės nariu užsirašydamas bent tris arba daugiau bendrovės šėrų. Vienai ypatai daugiau neparduodama virš šimto šėrų, vienas šėras dešimts doliarių ($10.00).

PRITYRUSIŲ AMATNINKŲ DOMAI.

Norima atkreipti ypatingą domą prityrusių verpėjų, audėjų, furmonų, salesmonų ir dizainėrių, kurie mano važiuoti į Lietuvą, veikti umai. Kas bus pirmesnis, tas bus pirmesnis ir prie darbo.

DAUGINAS INVESDINIMAS KAPITALO.

Taipgi yra auksinė proga ir tiems, kurie turi sutaupė keletą doliarių, bet laikydami bankose neturi ramumo, nei didelės naudos, dabar turi progą įvesdinti į Didžiausią Rubų Išdirbimo Fabriką Lietuvoje, kuri teiks puikų dividentą ir ramumą.

UŽTIKRINIMAS.

(1). Lietuviška - Amerikoniška Rubų Išdirbimo Bendrovė yra užregistruota Lietuvos Pramonės Ministerijoje ir bus Valdžios kontroliuojama.

(2). Lietuva (išskiriant Estoniją ir Latviją) yra vienintėlė pasaulyje šalis, kurioje auga gariausi linai, ir jų auginama labai daug.

(3). Šiandiena tik Lietuva, Didžioji Rusija, bet ir visa Europa yra baisiai nusėpus. Taigi, turint valdžios paramą ir kontrolė, taipgi pirkėjus ir žalią medžiagą ant vietos, pasekmės pilnai užtikrintos.

Rašykite laišku, reikalaudami aplikacijos sekančiu antrašu:

LIETUVIŠKA - AMERIKONIŠKA RUBŲ IŠDIRBIMO B-VĖS,
809 W. 35th Street, CHICAGO, ILLINOIS.